

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ТАРАС ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА

УДК 336.71:338.2

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Фінансова безпека комерційних банків як передумова сталого розвитку

Освітня програма – Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу
Спеціальність: 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Тетяна ТАРАС
(підпис, ім'я та прізвище здобувача освітнього ступеня)

Науковий керівник Світлана КОРОЛЬ, к.е.н., доцент
(ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Уляна АНДРУСІВ
(посада) (підпис) (дата) (ім'я та прізвище)

Рецензент

к.е.н., доц. _____
(посада) (підпис) (дата) (ім'я та прізвище)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Івано-Франківськ – 2025

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут економіки та менеджменту

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Уляна АНДРУСІВ

«__» _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ

Тарас Тетяні Василівні

1. Тема роботи «Фінансова безпека комерційних банків як передумова сталого розвитку»
керівник роботи Король Світлана Василівна к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «03» листопада 2025 року № 200/12

2. Строк подання студентом роботи _____ 01.12.2025 _____

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні документи, офіційні матеріали Національного банку України, фінансова звітність банку, фахові наукові видання, Інтернет-джерела, тощо.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретико-методологічні засади фінансової безпеки комерційних банків.

2. Фінансова безпека комерційних банків: практичний кейс АТ «ПУМБ».

3. Проблеми та перспективи фінансової безпеки комерційних банків.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

Слайд 1 – Актуальність та наукова новизна роботи.

Слайд 2 – Динаміка показників прибутку АТ «ПУМБ» 2022-2024 рр. Динаміка структури кредитного портфеля АТ «ПУМБ» 2022-2024рр.

Слайд 3 – Депозитний портфель у розрізі клієнтів АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024 рр.

Слайд 4 – Показники ліквідності АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.

Слайд 5 – Показники прибутковості АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр. Нормативи НБУ, 2022-2024рр.

Слайд 6 – Компоненти оцінювання фінансової інклюзії. Подвійний вплив цифровізації на фінансову безпеку АТ «ПУМБ»

Слайд 7 – Основні загрози та виклики фінансовій безпеці комерційних банків

Слайд 8 – Стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки банків

Слайд 9 – Перспективи інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України.

6. Дата видачі завдання 03.11.2025.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми та постановка завдання	03.11.2025	виконано
2.	Розділ 1. Теоретико-методологічні засади фінансової безпеки комерційних банків.	10.11.2025	виконано
3.	Розділ 2. Фінансова безпека комерційних банків: практичний кейс АТ «ПУМБ».	17.11.2025	виконано
4.	Розділ 3. Проблеми та перспективи фінансової безпеки комерційних банків.	24.11.2025	виконано
5.	Вступ, висновки	27.11.2025	виконано
6.	Оформлення роботи	30.11.2025	виконано
7.	Подання готової роботи з комплектом супровідних матеріалів на допуск до захисту	01.12.2025	виконано

Студент _____ Тетяна ТАРАС
(підпис)

Керівник роботи _____ Світлана КОРОЛЬ
(підпис)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота містить 100 сторінок, 14 таблиць, 7 рисунків, перелік посилань на джерела із 44 найменувань і 1 додаток.

Фінансова безпека комерційних банків є однією з ключових умов стабільності економіки та сталого розвитку держави. Вона визначає здатність банків ефективно виконувати свої функції – акумулювати ресурси, забезпечувати кредитування бізнесу та населення, підтримувати платіжну інфраструктуру й формувати довіру до фінансової системи. У сучасних умовах, коли економіка України перебуває під впливом воєнних та глобальних викликів, питання фінансової безпеки набуває особливої актуальності. Вона проявляється у їхній стійкості до зовнішніх і внутрішніх ризиків. Вона охоплює достатність капіталу, якість активів, ліквідність, ефективність ризик-менеджменту та здатність протидіяти кризовим явищам. Стійкі банки забезпечують безперервність кредитування, що є основою інвестиційної активності, модернізації виробництва та розвитку інноваційних секторів. Водночас вони гарантують стабільність платіжної системи, яка є критично важливою для функціонування економіки та соціальної сфери.

Об'єктом дослідження є система фінансової безпеки комерційних банків України.

Предметом дослідження – фінансово-економічні механізми забезпечення фінансової безпеки банків у контексті сталого розвитку.

У роботі досліджено теоретико-методологічні засади фінансової безпеки комерційних банків, здійснено її аналітичну оцінку, а також виявлено проблеми та визначено перспективи фінансової безпеки комерційних банків.

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА, КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ, СТАЛИЙ РОЗВИТОК, КАПІТАЛІЗАЦІЯ, ЛІКВІДНІСТЬ, РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ, КІБЕРЗАХИСТ, ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ.

ABSTRACT

The master's thesis comprises 100 pages, 14 tables, 7 figures, a list of references with 44 sources, and 1 appendix. Financial security of commercial banks is one of the key conditions for economic stability and sustainable development of the state. It determines the ability of banks to effectively perform their functions – to accumulate resources, provide lending to businesses and households, maintain the payment infrastructure, and build trust in the financial system. In the current context, when Ukraine's economy is under the influence of military and global challenges, the issue of financial security becomes particularly relevant. It is manifested in banks' resilience to external and internal risks. It encompasses capital adequacy, asset quality, liquidity, efficiency of risk management, and the ability to withstand crisis phenomena. Stable banks ensure continuity of lending, which is the foundation of investment activity, modernization of production capacities, and development of innovative sectors. At the same time, they guarantee the stability of the payment system, which is critically important for the functioning of the economy and the social sphere.

The object of the study is the system of financial security of commercial banks in Ukraine. The subject of the study is the financial and economic mechanisms of ensuring banks' financial security in the context of sustainable development.

The thesis explores the theoretical and methodological foundations of financial security of commercial banks, provides its analytical assessment, identifies problems, and outlines prospects for strengthening financial security of commercial banks.

FINANCIAL SECURITY, COMMERCIAL BANKS, SUSTAINABLE DEVELOPMENT, CAPITALIZATION, LIQUIDITY, RISK MANAGEMENT, DIGITALIZATION, CYBERSECURITY, FINANCIAL INCLUSION.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ.....	12
1.1. Сутність та значення фінансової безпеки комерційних банків у сучасній економіці.....	12
1.2. Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави.....	17
1.3. Методологічні підходи до забезпечення фінансової безпеки банків.....	20
1.4. Нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки комерційних банків в Україні.....	27
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ: ПРАКТИЧНИЙ КЕЙС АТ «ПУМБ»	31
2.1. Аналіз стану фінансової безпеки банку.....	31
2.2. Оцінка ролі комерційного банку у забезпеченні доступності фінансових послуг.....	49
2.3. Вплив цифровізації на фінансову безпеку банку.....	58
Висновки до розділу 2.....	62
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ.....	64
3.1. Основні загрози та виклики фінансовій безпеці комерційних банків.....	64
3.2. Стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки банків.....	67
3.3. Перспективи інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України.....	69
Висновки до розділу 3.....	74
ВИСНОВКИ.....	76
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА.....	80

ДОДАТКИ.....	85
Бібліографічна довідка	

ВСТУП

У сучасних умовах глобальної економічної нестабільності та посилення фінансових ризиків питання забезпечення фінансової безпеки комерційних банків набуває особливої актуальності. Банківський сектор є ключовою ланкою фінансової системи держави, адже саме він забезпечує акумулювання та перерозподіл фінансових ресурсів, підтримку платіжної інфраструктури, кредитування підприємств і населення, а також реалізацію грошово-кредитної політики. Від рівня фінансової стійкості та захищеності банків залежить не лише стабільність фінансової системи, але й сталий розвиток економіки загалом.

Фінансова безпека комерційних банків розглядається як комплексна характеристика їх здатності протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам, зберігати ліквідність, платоспроможність та довіру клієнтів. Вона охоплює питання капіталізації, якості активів, ефективності ризик-менеджменту, кіберзахисту та відповідності нормативно-правовим вимогам. У сучасних умовах цифровізації та воєнних викликів фінансова безпека банків стає не лише економічною категорією, а й важливим елементом національної безпеки.

Особливого значення набуває інтеграція принципів фінансової інклюзії у стратегію розвитку банківського сектору. Забезпечення рівного доступу населення та бізнесу до фінансових послуг сприяє підвищенню довіри до банків, розширенню кредитних можливостей, розвитку малого та середнього підприємництва, а також формуванню основ сталого економічного зростання.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю пошуку нових підходів до забезпечення фінансової безпеки комерційних банків, які б відповідали сучасним викликам та сприяли формуванню стійкої фінансової системи України. Це особливо важливо в умовах післявоєнного відновлення економіки, коли банки

мають стати провідниками інвестиційних процесів, підтримки бізнесу та соціальної стабільності.

Фінансова безпека комерційних банків досліджувалася як українськими, так і зарубіжними авторами. Є. Ю. Мордань, О. С. Журавка, К. В. Діденко, Я. І. Кравченко аналізували сутність та оцінку фінансової безпеки банківської системи України, О. І. Барановський і Б. В. Федорущенко розглядали формування системи її забезпечення, З. С. Пестовська акцентувала на діагностиці, а Н. Б. Демчишак, Р. В. Лоїк та А. В. Лоїк – на впливі цифровізації. У міжнародних джерелах Світовий банк, ЄЦБ, МВФ та Базельський комітет висвітлюють глобальні аспекти фінансової стабільності, капіталізації та ризик-менеджменту. Вітчизняні дослідники, серед яких О. М. Марченко, О. О. Коковіхіна, А. А. Лагно, В. В. Скриль, О. Ю. Забураєва та Н. М. Федоренко, підкреслюють значення фінансової безпеки банків як складової економічної безпеки держави. Попри значну кількість досліджень, тема залишається актуальною через воєнні ризики, глобальну нестабільність та кіберзагрози, що потребують нових підходів у контексті сталого розвитку.

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному аналізі фінансової безпеки комерційних банків як передумови сталого розвитку, а також у визначенні стратегічних напрямів її вдосконалення.

Об'єктом дослідження є система фінансової безпеки комерційних банків України. Предметом дослідження – фінансово-економічні механізми забезпечення фінансової безпеки банків у контексті сталого розвитку.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити сутність та значення фінансової безпеки комерційних банків у сучасній економіці;
- визначити її роль як складової економічної безпеки держави;
- дослідити методологічні підходи та нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки банків;

- здійснити практичний аналіз фінансової безпеки на прикладі АТ «ПУМБ»;
- оцінити вплив цифровізації та кіберризиків на фінансову стійкість банків;
- окреслити основні загрози та перспективи розвитку фінансової безпеки банківського сектору;
- запропонувати стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки комерційних банків з урахуванням принципів фінансової інклюзії та сталого розвитку.

Для досягнення мети та виконання поставлених завдань у магістерській роботі використано комплекс методів, що забезпечують системність та достовірність отриманих результатів: метод наукової абстракції та узагальнення – застосовано для визначення сутності та значення фінансової безпеки комерційних банків, формування теоретико-методологічних засад дослідження; системний підхід – використано для аналізу фінансової безпеки банків як складової економічної безпеки держави та елемента сталого розвитку; метод порівняння та аналогій – дозволив зіставити різні моделі забезпечення фінансової безпеки банків у міжнародній практиці та в Україні; горизонтальний і вертикальний аналіз – застосовано для оцінки фінансових показників комерційних банків, зокрема АТ «ПУМБ», у динаміці та структурі; коефіцієнтний метод – використано для розрахунку показників ліквідності, платоспроможності, достатності капіталу та ризиків; метод економіко-статистичного аналізу – забезпечив виявлення тенденцій розвитку банківського сектору та оцінку його стійкості; SWOT-аналіз – застосовано для визначення сильних і слабких сторін, можливостей та загроз у забезпеченні фінансової безпеки банків; графічний та табличний методи – використано для наочного представлення результатів дослідження, структури фінансових потоків та динаміки показників; метод кейс-стаді – реалізовано через практичний аналіз фінансової безпеки АТ «ПУМБ» як прикладу функціонування комерційного банку в умовах сучасних викликів.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та переліку посилань на джерела.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному підході до аналізу фінансової безпеки банків, який поєднує традиційні інструменти оцінки стійкості з сучасними викликами цифровізації та глобальної економічної турбулентності.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

1.1. Сутність та значення фінансової безпеки комерційних банків у сучасній економіці

Фінансова безпека комерційних банків є ключовою умовою стабільності банківського сектору та основою стійкого економічного розвитку держави. У науковій літературі вона трактується як стан захищеності банківської установи від внутрішніх і зовнішніх ризиків, що забезпечує її здатність зберігати фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність, виконуючи при цьому функції фінансового посередництва. У роботах вітчизняних авторів підкреслюється, що фінансова безпека банківської системи охоплює комплекс умов, які мінімізують фінансові загрози для банків та забезпечують безперервність їхньої діяльності в мінливому економічному середовищі [1; 2].

Сутність фінансової безпеки банків нерозривно пов'язана з їх системною роллю в економіці. Комерційні банки забезпечують акумулювання заощаджень, перерозподіл капіталу, формування кредитних ресурсів, підтримку платіжної інфраструктури, а також реалізацію грошово-кредитної політики.

Водночас сутнісна характеристика фінансової безпеки проявляється насамперед у здатності банків забезпечувати стійкий і передбачуваний рух фінансових ресурсів в економіці. Фінансово безпечні банки здатні підтримувати достатній обсяг кредитування, що сприяє реалізації інвестиційних проєктів, модернізації виробничих потужностей та розвитку інноваційних секторів. За даними Світового банку, економіки з більш стійкими фінансовими системами мають глибші кредитні ринки, вищі обсяги довгострокового фінансування та кращу спроможність підтримувати зростання навіть у періоди глобальної турбулентності.

Значення фінансової безпеки банків для економіки проявляється у забезпеченні доступного кредитування підприємств, підтримці інвестиційної активності та фінансуванні відтворювальних процесів. Як підтверджують аналітичні огляди Світового банку за 2020–2022 роки, країни з фінансово стійкими банківськими системами демонструють вищі темпи економічного зростання та меншу чутливість до кризових явищ, тоді як слабкість банківського сектору призводить до скорочення інвестицій, падіння ділової активності та структурних дисбалансів [3].

Ще одним важливим проявом сутності фінансової безпеки є здатність банків гарантувати безперебійність роботи платіжної інфраструктури. Стабільна платіжна система забезпечує функціонування внутрішніх і зовнішніх фінансових потоків, бюджетних платежів, розрахунків між підприємствами та діяльності торговельних мереж. У «Звітах про фінансову стабільність» НБУ наголошується, що збої в роботі банківських операційних систем можуть спричинити затримки в бюджетних розрахунках, гальмування господарської діяльності та порушення логістичних ланцюгів, а отже, становлять загрозу макроекономічній стабільності [4].

Фінансова безпека банків також визначає рівень довіри населення та бізнесу до фінансової системи. Довіра є основою для накопичення заощаджень, формування депозитної бази та розвитку інвестиційної активності. У Financial Stability Review Європейського центрального банку підкреслюється, що стійкість банків має вирішальне значення для зниження ризику відтоку капіталу, обмеження панічних настроїв та підтримки стабільності фінансових ринків [5]. Паралельно дослідження ОЕСР щодо драйверів довіри до інституцій демонструють, що сприйняття надійності фінансового сектору є важливим чинником формування економічної поведінки домогосподарств і бізнесу [6].

Сутність фінансової безпеки проявляється і через здатність банків мінімізувати системні ризики та запобігати фінансовим кризам. Банки з належним

рівнем капіталу, високою якістю активів та ефективним ризик-менеджментом виконують стабілізаційну функцію для всієї економіки. У Global Financial Stability Report МВФ наголошується, що хоча глобальна банківська система загалом є добре капіталізованою, наявність «слабкої хвості» банків уразливої до шоків може суттєво обмежувати кредитування в кризових умовах, що ілюструє ключову роль фінансової безпеки у підтримці макроекономічної стійкості [7].

Важливим аспектом сутності фінансової безпеки є вплив банків на ефективність грошово-кредитної політики. Оскільки банки є провідниками монетарних сигналів центрального банку, їхня фінансова стійкість визначає якість і швидкість трансмісії облікової ставки в реальний сектор. НБУ у своїх звітах підкреслює, що недостатньо капіталізовані чи ризикові банки послаблюють дію монетарних інструментів, ускладнюючи контроль над інфляцією та процентними ставками, тоді як фінансово безпечні установи сприяють ефективній реалізації монетарної політики [4].

Додатково сутність фінансової безпеки проявляється у впливі банків на інвестиційну привабливість країни. Європейський центральний банк у Financial Stability Review зазначає, що надійність банківської системи є одним із ключових індикаторів для міжнародних інвесторів, оскільки вона знижує ризиковість вкладень, підвищує прогнозованість економічного середовища та сприяє зростанню обсягів прямих іноземних інвестицій [7]. Таким чином, високий рівень фінансової безпеки банківського сектору формує сприятливий інвестиційний клімат і зміцнює позиції країни на міжнародних фінансових ринках.

Важливим аспектом значення фінансової безпеки комерційних банків є її вплив на розвиток малого та середнього бізнесу, який формує основу економічної активності та зайнятості. Стійкі та фінансово безпечні банки здатні забезпечувати стабільний доступ МСБ до кредитних ресурсів, що є ключовою умовою їхнього функціонування, інвестиційної активності та розширення ринкових можливостей.

За оцінками Світового банку, саме стабільність банківської системи визначає доступність фінансових послуг для малих підприємств, знижує кредитні ризики та сприяє зростанню продуктивності сектору [8].

З іншого боку, порушення фінансової безпеки банків проявляється у скороченні обсягів кредитування МСБ, підвищенні процентних ставок і посиленні вимог до забезпечення, що створює додаткові бар'єри для розвитку підприємництва. МВФ у Global Financial Stability Report підкреслює, що банки зі зниженою стійкістю у періоди фінансового тиску першочергово обмежують кредитування саме малих підприємств через їх відносно вищий ризиковий профіль, що призводить до зниження їх інвестиційної активності та уповільнення економічного зростання [9]. Водночас фінансова безпека банків визначає довгострокову макрофінансову рівновагу. У Basel III Monitoring Report наголошується, що впровадження підвищених вимог до капіталу та ліквідності спрямоване на зменшення ймовірності утворення фінансових «бульбашок», запобігання надмірному кредитному буму та посилення стійкості банків до ринкових шоків [10]. Дотримання таких стандартів сприяє стабілізації кредитного ринку, підвищенню стійкості валютного курсу та зменшенню ризику банківських панік.

Окремо важливою є роль банків у періоди надзвичайних ситуацій, таких як пандемія COVID-19 чи воєнні дії. Світовий банк у регіональних економічних оглядах для Європи та Центральної Азії підкреслює, що у 2020–2021 роках банки стали основними провідниками антикризових програм, забезпечуючи підтримку ліквідності, реструктуризацію боргів та підтримку кредитування підприємств, що пом'якшило падіння економічної активності [10]. У випадку України, згідно зі «Звітом про фінансову стабільність» НБУ за 2023 рік, банківський сектор виступив ключовим елементом економічної стійкості в умовах повномасштабної агресії,

забезпечуючи безперебійність роботи платіжної системи, стабільність депозитної бази та фінансування критично важливих потреб економіки [5; 11].

Фінансова безпека банків формувалася еволюційно, у відповідь на фінансові кризи та структурні зміни у глобальній економіці. У 1990-х – на початку 2000-х років акцент робився на внутрішній стійкості банків, достатності капіталу та контролі за базовими ризиками. Однак глобальна фінансова криза 2008 року продемонструвала вразливість навіть добре капіталізованих банків, що сформувало необхідність перегляду підходів до забезпечення їх безпеки [12].

Відповіддю до кризи було запроваджено міжнародні стандарти Базель III, які підвищили вимоги до капіталу, ліквідності, ризик-менеджменту та регуляторного нагляду. У документах Базельського комітету підкреслюється, що метою реформ є зміцнення стійкості банків і зменшення ймовірності системних криз, зокрема шляхом запровадження буферів капіталу та макропруденційних інструментів [13].

Наукові дослідження та аналітичні звіти МВФ свідчать, що протягом 2010-х років фінансова безпека банків остаточно сформувалася як частина економічної безпеки держави: банки почали розглядатися як інфраструктурні інституції, що визначають стабільність грошового обігу, доступ до фінансових ресурсів та темпи розвитку реального сектору [14]

Після 2020 року значення фінансової безпеки банків суттєво зросло. Пандемія COVID-19 спричинила різке падіння економічної активності, зростання кредитних ризиків та порушення глобальних ланцюгів постачання. Банки стали основними виконавцями антикризових заходів, реалізуючи державні програми підтримки бізнесу та населення, що зафіксовано у звітах Світового банку для регіону Європи та Центральної Азії [5]. Одночасно розвиток онлайн-банкінгу, платіжних платформ та віддалених сервісів спричинив зростання кіберризиків, що підштовхнуло до включення технологічної та кібербезпеки до структури фінансової безпеки банків [14].

У випадку України додаткові ризики сформовані повномасштабною воєнною агресією РФ. НБУ у «Звітах про фінансову стабільність» зазначає, що банківський сектор став центральним елементом економічної стійкості країни, забезпечуючи платіжну інфраструктуру, кредитування бізнесу, стабільність депозитів та макроекономічну рівновагу, незважаючи на безпрецедентні шоки [4].

Отже, фінансова безпека комерційних банків є фундаментальним чинником економічного розвитку держави. Вона забезпечує стабільність фінансової системи, підтримує інвестиційні процеси, сприяє функціонуванню платіжної інфраструктури та формує довіру до економіки. Еволюція підходів до фінансової безпеки – від вузького розуміння внутрішньої стійкості до комплексного макроекономічного підходу – зумовлена глобальними кризами, реформуванням регуляторних стандартів, цифровізацією та зростанням геополітичних ризиків. У сучасних умовах забезпечення фінансової безпеки банків виступає стратегічною передумовою стійкості та розвитку економіки України.

1.2. Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави

Фінансова безпека комерційних банків є однією з ключових підсистем фінансової безпеки держави і водночас важливою складовою її економічної безпеки. У сучасних підходах фінансова безпека держави трактується як такий стан фінансової системи, за якого створюються умови для сталого соціально-економічного розвитку, стійкості до фінансових шоків і збереження цілісності фінансового простору країни [16; 17]. В структурі цієї системи виокремлюють бюджетну, боргову, податкову, валютну, грошово-кредитну та банківську безпеку, причому саме банківська безпека розглядається як «ядро» фінансової підсистеми

через роль банків у мобілізації, перерозподілі капіталу та забезпеченні платіжного обороту [17].

Банківська безпека, за О. Марченком та співавт., відображає рівень фінансової стійкості банківських установ, який дозволяє забезпечити ефективне функціонування банківської системи та захистити її від внутрішніх і зовнішніх дестабілізуючих чинників [16]. Подібного підходу дотримується О. Коковіхіна, визначаючи фінансову безпеку банківської системи як стан, що характеризується збалансованістю, стійкістю до загроз та здатністю попереджати фінансову експансію, забезпечуючи належне функціонування національної економіки [17]. На мікрорівні фінансову безпеку окремого банку розглядають як сукупність умов, за яких потенційно небезпечні для його фінансового стану дії та обставини або усунені, або зведені до рівня, що не загрожує збереженню активів, стабільності ресурсної бази та виконанню статутних цілей установи [19].

Узагальнюючи підходи різних авторів, фінансову безпеку комерційного банку доцільно визначити як такий стан його фінансових ресурсів, структури активів і пасивів, системи ризик-менеджменту та корпоративного управління, за якого забезпечується виконання всіх зобов'язань перед вкладниками й контрагентами, підтримується достатній рівень прибутковості й капіталізації, а також мінімізуються загрози, здатні трансформуватися у системні ризики для банківської системи та економіки загалом [18; 20].

Роль фінансової безпеки комерційних банків у формуванні економічної безпеки держави зумовлена місцем банківської системи в економіці. Дослідники підкреслюють, що саме через банківський сектор реалізуються ключові функції фінансового механізму: організація платіжного обороту, трансформація заощаджень у інвестиції, кредитування реального сектору, підтримання стабільності грошової системи, забезпечення стійкості національної валюти та її купівельної спроможності [18; 20]. Таким чином, стан фінансової безпеки банків

безпосередньо впливає на інвестиційний потенціал економіки, динаміку ВВП, інфляційні процеси й довіру до національної валюти, а отже – на економічний суверенітет держави.

О. Барановський та А. Лагно наголошують, що фінансова безпека банківської системи є необхідною умовою забезпечення фінансової стабільності держави, оскільки від неї залежать стійкість грошового обігу, ефективність монетарної політики та здатність економіки протидіяти внутрішнім і зовнішнім шокам [18]. У випадку поглиблення дисбалансів у банківському секторі – зростання частки проблемних активів, дефіциту капіталу, кризи ліквідності – локальні проблеми окремих комерційних банків швидко переростають у системну фінансову кризу, наслідком якої є падіння виробництва, девальвація, скорочення інвестицій та зростання соціальної напруги.

У роботах В. Скриль та співавт. підкреслено, що безпека банківської діяльності є складовою національної фінансової безпеки, а стан банківського сектору значною мірою визначає рівень фінансової безпеки держави [19]. Автори звертають увагу на те, що слабкість фінансового стану позичальників, висока частка простроченої заборгованості та необхідність формування значних резервів під кредитні ризики призводять до погіршення ресурсної бази банків та ускладнюють виконання ними системних функцій в економіці. Водночас на макрорівні Міністерством економіки та Національним банком України виокремлено групу показників, що слугують індикаторами економічної безпеки банківської системи (співвідношення кредитів і депозитів, частка простроченої заборгованості, частка іноземного капіталу, ліквідність, концентрація активів тощо), відхилення яких від порогових значень сигналізує про загрози фінансовій безпеці держави [19; 20].

Комплексні оцінки, проведені вітчизняними авторами, свідчать, що фінансова безпека банківської системи України в останні роки перебуває на середньому або навіть небезпечному рівні, незважаючи на очищення ринку від

проблемних установ і поступове відновлення прибутковості сектору [19; 20]. Це означає, що потенціал банків як «двигуна» економічного зростання та фактору економічної безпеки держави реалізується не повною мірою, а підвищена вразливість комерційних банків до кредитних, валютних, процентних та операційних ризиків залишається суттєвим обмеженням для макроекономічної стабільності.

Отже, фінансова безпека комерційних банків виступає одночасно самостійним об'єктом управління і структурним елементом економічної безпеки держави. Забезпечення належного рівня цієї безпеки потребує поєднання державної політики у сфері регулювання та нагляду (призначення макро- і мікропруденційних вимог, встановлення системи індикаторів, механізмів раннього реагування) з внутрішніми системами ризик-менеджменту і корпоративного управління в комерційних банках [16,17,18]. Саме таке поєднання дозволяє трансформувати банківський сектор із потенційного джерела фінансових криз на драйвер фінансової стійкості та довгострокового економічного розвитку держави.

1.3. Методологічні підходи до забезпечення фінансової безпеки банків

Методологічні підходи до оцінювання фінансової безпеки банку ґрунтуються на комплексному аналізі його фінансової звітності, взаємозв'язку структурних та динамічних показників, а також зіставленні фактичних даних із нормативами, встановленими Національним банком України та міжнародними стандартами. Застосування такого підходу дає змогу всебічно оцінити поточний стан банку, рівень його стійкості, здатність протистояти ризикам та ефективність управління ресурсами. Оцінювання фінансової безпеки потребує поєднання кількісних і якісних методів, що дозволяє отримати повну картину функціонування банку й виявити потенційні загрози його діяльності.

Початковим етапом дослідження є застосування горизонтального та вертикального аналізів. Горизонтальний аналіз дозволяє визначити зміни обсягів активів, зобов'язань, кредитного та депозитного портфелів, капіталу, доходів і витрат у часовій динаміці. Це дає змогу встановити тенденції зростання або скорочення та оцінити стабільність фінансового розвитку банку. Вертикальний аналіз, у свою чергу, спрямований на дослідження структури балансу та звіту про фінансові результати в межах конкретного періоду. Такий підхід дозволяє визначити частку високоліквідних активів, концентрацію депозитної бази, пропорції кредитного портфеля, частку проблемних активів, домінуючі джерела доходів і витрат. Результати горизонтального й вертикального аналізів утворюють інформаційну основу для розрахунку системи коефіцієнтів, що використовуються для оцінювання фінансової безпеки банку.

Горизонтальний та вертикальний аналіз дають базову основу для подальших розрахунків системи коефіцієнтів фінансової безпеки, які у своїй сукупності відображають ліквідність, прибутковість, якість активів, операційну ефективність і капіталізацію[18] Порядок обчислення цих показників і вимоги до їх нормативних значень визначені Інструкцією щодо регулювання діяльності банків в Україні, затвердженою постановою Правління НБУ від 28 серпня 2001 року № 368 [24], а також іншими нормативно-правовими актами банківського регулювання.

Ліквідність визначає спроможність банку виконувати свої короткострокові зобов'язання. Коефіцієнт миттєвої ліквідності:

$$K_{\text{мл}} = \frac{\text{найбільш ліквідні активи}}{\text{зобов'язання до запитання}} \quad (1.1)$$

Він економічно показує, яку частку нагальних зобов'язань банк може покрити негайно доступними коштами. Чим він вищий, тим менш ймовірна раптова втрата платоспроможності.

Коефіцієнт поточної ліквідності:

$$K_{\text{пл}} = \frac{\text{Короткострок.зобов'язання}}{\text{Короткострок.ліквідні активи}} \quad (1.2)$$

Він показує, чи достатньо банку ліквідних ресурсів для покриття зобов'язань, строк яких настає найближчим часом. Економічна суть полягає в оцінці фінансової гнучкості та короткострокової стійкості.

Показник короткострокової ліквідності (LCR):

$$\text{LCR} = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Очікуваний нетто-відтік протягом 30 днів}} \times 100\% \quad (1.3)$$

Він має економічну сутність у тому, що він оцінює здатність банку витримати стресовий відтік ресурсів упродовж 30 днів без залучення зовнішнього фінансування. Нормативне значення $\text{LCR} \geq 100\%$. Значення нижче 100% свідчить про недостатній запас високоліквідних активів.

Довгострокову стабільність ресурсної бази визначає коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR):

$$\text{NSFR} = \frac{\text{Доступне стабільне фінансування}}{\text{Потрібне стабільне фінансування}} \times 100\% \quad (1.4)$$

Економічна сутність цього показника полягає в оцінці того, наскільки довгострокові та стабільні джерела фінансування (строкові депозити, капітал) покривають активи зі строками погашення понад один рік. Нормативне значення $\text{NSFR} \geq 100\%$, що гарантує збалансованість структури активів і пасивів та відсутність довгострокового дефіциту фінансування.

Коефіцієнт генеральної ліквідності:

$$K_{\text{гл}} = \frac{\text{Усі ліквідні активи}}{\text{Усі зобов'язання}} \quad (1.5)$$

відображає загальну здатність банку погасити всі свої зобов'язання у випадку кризової ситуації. Значення $K_{\text{гл}} \geq 1$ вважається оптимальним, оскільки свідчить про переважання ліквідних активів над загальними зобов'язаннями.

Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань:

$$K_{\text{рл}} = \frac{\text{Стабільні зобов'язання}}{\text{Усі зобов'язання}} \quad (1.6)$$

характеризує частку стабільних довгострокових зобов'язань у структурі ресурсної бази. $K_{\text{рл}} \geq 0,5$ свідчить, що не менше половини зобов'язань становлять стабільні ресурси, що є позитивним для ліквідності та знижує ризик раптового відтоку коштів.

$$\text{ROA} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середні активи}} \times 100\% \quad (1.7)$$

Економічна суть: показує, наскільки ефективно банк використовує свої активи для генерування прибутку. Вищий ROA свідчить про кращу ефективність управління активами. Для сталих комерційних банків значення $> 1\%$ вважається хорошим, $> 2\%$ – високим.

$$\text{ROE} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середній власний капітал}} \times 100\% \quad (1.8)$$

Економічна суть: відображає рівень прибутковості капіталу акціонерів, показує, скільки прибутку банк отримує з кожної гривні власного капіталу. У світовій практиці 10-15% – прийнятний рівень, $> 20\%$ – високий.

Процентний спред:

$$\text{Спред} = \text{Середня ставка за кредитами} - \text{Середня ставка за депозитами} \quad (1.9)$$

відображає рівень конкурентоспроможності банку та якість управління процентною політикою. Чим більший спред, тим вищий дохід банк отримує з операцій залучення та розміщення ресурсів.

$$\text{NIM} = \frac{(\text{Процентні доходи} - \text{Процентні витрати})}{\text{Середні дохідні активи}} \times 100\% \quad (1.10)$$

Економічна суть: характеризує чисту процентну маржу – один із ключових показників фінансової стійкості та ефективної процентної політики банку. Норматив: офіційно не встановлюється, але на практиці 3–5% – нормальний рівень, > 5% – висока маржа.

$$\text{NPL} = \frac{\text{Непрацюючі кредити}}{\text{Кредитний портфель}} \times 100\% \quad (1.11)$$

Відображає частку проблемних кредитів, які не генерують доходу та створюють ризик збитків. Нормою вважається $\text{NPL} \leq 5\%$. В Україні середній рівень вище, однак значення > 10% уже вважається ризиковим.

$$\text{Прострочка} = \frac{\text{Прострочені кредити}}{\text{Кредитний портфель}} \times 100\% \quad (1.12)$$

Економічна суть: показує частку кредитів, за якими є прострочення платежів. Нормою вважається у практиці банків $\leq 2\text{--}3\%$ – прийнятний рівень, > 5% – критичний сигнал.

$$\text{Coverage} = \frac{\text{Резерви під збитки}}{\text{Проблемні кредити}} \times 100\% \quad (1.13)$$

Коефіцієнт покриття резервами показує, наскільки банк забезпечив можливі збитки за проблемними кредитами. Норматив: міжнародний орієнтир (IMF, ЕВА) – Coverage $\geq 100\%$. У банківських системах, що працюють у середовищі високих ризиків, бажаним вважають $> 120\text{--}150\%$.

$$\text{CAR} = \frac{\text{Регулятивний капітал}}{\text{Ризикозважені активи}} \times 100\% \quad (1.14)$$

Економічна суть: ключовий показник достатності капіталу банку, який свідчить про спроможність покрити ризики за активними операціями. Норматив Н2 НБУ: $\geq 10\%$. Норматив Базель III: $\geq 8\%$ (але в Україні жорсткіше).

$$\text{СЕТ1} = \frac{\text{Основний капітал}}{\text{Ризикозважені активи}} \times 100\% \quad (1.15)$$

Економічна суть: оцінює якість капіталу банку, оскільки включає тільки найбільш надійні інструменти власного капіталу (акції, нерозподілений прибуток). Норматив Н3 НБУ: $\geq 7\%$, (Basel III також вимагає СЕТ1 $\geq 4,5\%$, але в Україні рівень жорсткіший) [13; 22; 23].

Розглянемо переваги та недоліки цих показників (табл 1.1).

Представлена таблиця узагальнює ключові групи показників, що використовуються для оцінювання фінансової безпеки банку, а також їхні сильні та слабкі сторони. Показники ліквідності є базовими індикаторами здатності банку виконувати свої зобов'язання та підтримувати платоспроможність у короткостроковому періоді. Їх перевагою є відповідність міжнародним стандартам та простота інтерпретації, проте вони мають статичний характер, можуть тимчасово

покращуватися штучно та не повною мірою відображають структурні ризики ліквідності [25, 23, 24].

Таблиця 1.1 – Переваги та недоліки групи показників

Група показників	Переваги	Недоліки
1	2	3
Ліквідність	Дозволяє швидко оцінити здатність банку виконувати зобов'язання; відповідає міжнародним стандартам; проста інтерпретація	Може штучно покращуватись; статична на дату звітності; надмірна ліквідність знижує прибутковість
Прибутковість (ROA, ROE, NIM, спред)	Відображає ефективність діяльності; показує результативність використання активів і капіталу; придатні для порівняння банків	Впливають одноразові операції; надмірно високі показники можуть бути результатом ризикової діяльності
Капіталізація (CAR, leverage)	Служить буфером поглинання ризиків; відповідає вимогам регулятора; підвищує довіру вкладників	Надлишковий капітал знижує ROE; можливі маніпуляції з RWA
Якість активів (NPL, прострочка, coverage)	Дає можливість прогнозувати збитки; свідчить про кредитний ризик; важлива для оцінки стійкості	Може приховуватись реструктуризацією; є запізнювальним індикатором; залежить від облікової політики

Показники прибутковості (ROA, ROE, NIM, спред) дозволяють оцінити ефективність основної діяльності банку та його здатність генерувати дохід, однак результати можуть бути викривлені одноразовими операціями або змінами облікової політики. Показники капіталізації (CAR, leverage) свідчать про спроможність банку покривати ризики за рахунок власного капіталу, але надмірний рівень капіталу може негативно впливати на рентабельність, а структура ризик-зважених активів допускає елементи оптимізації. Показники якості активів (NPL, прострочка, coverage) надають інформацію про кредитний ризик і потенційні втрати, але є запізнювальними індикаторами та можуть залежати від внутрішньої політики банку щодо класифікації кредитів. Загалом таблиця демонструє, що жоден

із показників не є самодостатнім, і лише їх комплексний розгляд дозволяє об'єктивно оцінити фінансову стійкість банку.

Таким чином, методологічні підходи до оцінювання фінансової безпеки банку мають ґрунтуватися на комплексному застосуванні горизонтального та вертикального аналізів у поєднанні з системою розрахункових фінансових показників, що відображають ліквідність, прибутковість, якість активів, ефективність та капіталізацію. Кожний показник має власну економічну сутність і дозволяє оцінити певний аспект діяльності банку, проте лише їх сукупність забезпечує об'єктивне уявлення про реальний стан фінансової стійкості. Комплексний аналіз дозволяє своєчасно виявляти ризики, формувати стратегічні управлінські рішення і забезпечувати відповідність діяльності банку регуляторним вимогам та стандартам міжнародного банківського нагляду. Це створює основу для підтримання конкурентоспроможності банку, його стабільності та здатності виконувати свої зобов'язання перед клієнтами навіть у несприятливих умовах.

1.4. Нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки комерційних банків в Україні

Нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки комерційних банків в Україні формує основу їхньої стабільної діяльності, захисту інтересів вкладників і підтримання довіри до банківської системи. Центральну роль у цьому процесі відіграє Національний банк України, який виконує функції регулятора та наглядача, визначаючи вимоги до структури капіталу, рівня ліквідності, систем управління ризиками та прозорості звітності. Установлені НБУ стандарти мають превентивний характер, оскільки спрямовані на мінімізацію фінансових та операційних ризиків, запобігання кризовим явищам і забезпечення стабільного функціонування

банківської системи, що особливо важливо в умовах економічної невизначеності та воєнних ризиків [26].

Нормативно-правова база, яка регулює фінансову безпеку банків, включає законодавчі акти, постанови НБУ та міжнародні стандарти. Сукупно вони створюють комплексний механізм контролю й моніторингу безпечної діяльності банків [27]. Одним із ключових документів, що визначають підходи до оцінки та покриття ризиків, є Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними операціями (Постанова НБУ № 351 від 30.06.2016). Цей документ закріплює базові нормативи фінансової безпеки, зокрема вимоги до достатності капіталу (Н2 – не менше 10%), нормативів ліквідності (Н5 – не менше 60%, Н6 – не менше 20%) та допустимого рівня проблемних кредитів (NPL – до 10%) [28]. Комплементарним нормативним актом є Інструкція №124 щодо складання та розкриття фінансової звітності банків, яка забезпечує прозорість діяльності й достовірність оцінки їх фінансового стану [29].

Крім того, банки України переходять на міжнародні стандарти фінансової звітності, зокрема МСФЗ 9, який безпосередньо пов'язаний із фінансовою безпекою, оскільки регулює моделі очікуваних кредитних збитків і порядок формування резервів. Закон України «Про банки і банківську діяльність» визначає фундаментальні принципи функціонування банків, включаючи порядок ліцензування, нормативи безпеки операцій та вимоги до систем внутрішнього контролю [30]. Нормативи фінансової безпеки НБУ мають важливе значення для забезпечення стійкості банківського сектору. Норматив достатності регулятивного капіталу (Н2) гарантує наявність достатнього «запасу міцності» для покриття ризиків. Нормативи ліквідності (Н5 та Н6) слугують захистом від ризику неплатоспроможності, особливо в періоди підвищеної турбулентності. У 2022-2023 роках НБУ був змушений посилити вимоги до ліквідності через загрозу масового відтоку депозитів у зв'язку з воєнними подіями [31]. Додатковим критичним

показником фінансової безпеки є рівень проблемних кредитів (NPL), оскільки його підвищення створює ризики для капіталу та зменшує можливості банку до самостійного відновлення [32]

Базові нормативи НБУ забезпечують функціонування механізму фінансової безпеки:

- $H2 \geq 10\%$ захищає банк від надмірного ризику;
- $H5 \geq 60\%$ гарантує здатність виконувати поточні зобов'язання;
- $H6 \geq 20\%$ забезпечує миттєвий доступ до ресурсів;
- $NPL \leq 10\%$ підтримує якість кредитного портфеля.

Регуляторна політика НБУ має двосторонній ефект. З одного боку, жорсткі вимоги до капіталу й ліквідності суттєво підвищують рівень фінансової безпеки окремих банків та системи загалом, що підтверджується зменшенням кількості неплатоспроможних установ у 2020–2024 роках [4]. З іншого боку, виконання нормативів збільшує навантаження на банки, оскільки потребує додаткових резервів і витрат на комплаєнс-процедури.

Отже, нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки банків в Україні формує комплексний механізм контролю, спрямований на підтримання їх стійкості, запобігання кризам та захист інтересів клієнтів. Документи НБУ, вимоги МСФЗ та законодавча база створюють фундамент для стабільної діяльності банків, однак потребують постійного вдосконалення з огляду на динамічні зовнішні умови. Глибокий аналіз регуляторної системи є ключовим для розуміння рівня фінансової безпеки, особливо у контексті системно важливих банків.

Висновки до розділу 1

Фінансова безпека комерційних банків є фундаментальною складовою стабільності банківської системи та економічної безпеки держави. Вона визначає

здатність банків ефективно виконувати свої функції фінансового посередництва, забезпечувати безперервність платіжної інфраструктури, підтримувати кредитування та інвестиційну активність, а також формувати довіру населення і бізнесу до фінансової системи.

Аналіз теоретико-методологічних засад показує, що фінансова безпека банків еволюціонувала від вузького розуміння внутрішньої стійкості до комплексного макроекономічного підходу, який враховує глобальні кризи, реформування регуляторних стандартів, цифровізацію та зростання геополітичних ризиків. Вона є не лише умовою стабільності окремих установ, а й ключовим чинником економічного розвитку країни, оскільки впливає на інвестиційну привабливість, ефективність монетарної політики та стійкість малого й середнього бізнесу.

У сучасних умовах, коли економіка України перебуває під тиском воєнних та глобальних викликів, фінансова безпека банків виступає стратегічною передумовою макрофінансової рівноваги та довгострокового розвитку. Її забезпечення потребує поєднання державної політики регулювання та нагляду з внутрішніми системами ризик-менеджменту й корпоративного управління. Саме таке поєднання дозволяє трансформувати банківський сектор із потенційного джерела криз на драйвер фінансової стійкості та сталого економічного зростання.

РОЗДІЛ 2

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ: ПРАКТИЧНИЙ КЕЙС АТ «ПУМБ»

2.1. Аналіз стану фінансової безпеки банку

Фінансова безпека банку є ключовою складовою стабільності банківської системи та визначальним чинником його здатності ефективно функціонувати в умовах макроекономічної нестабільності.

В умовах воєнної економіки, зниження ділової активності та зростання кредитних ризиків фінансова безпека комерційного банку набуває критичного значення, оскільки саме вона забезпечує здатність установи підтримувати ліквідність, виконувати зобов'язання перед клієнтами та зберігати необхідний рівень капіталізації. Аналіз стану фінансової безпеки дозволяє виявити вразливі місця у структурі активів і пасивів, оцінити стійкість до зовнішніх шоків та визначити напрями зміцнення ризик-менеджменту.

Розглянемо показники балансу АТ «ПУМБ» у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Показники балансу АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.

Показники балансу, тис грн	На 31.12. 2022 р.	На 31.12. 2023 р.	На 31.12. 2024 р.	Ланцюговий темп росту за 2023р.,%	Ланцюгове відхилення 2023 р., млн. грн.	Ланцюговий темп росту за 2024р.,%	Ланцюгове відхилення 2024 р., млн. грн.
Величина банківських ресурсів	111974220	156334846	186582566	139,62	44360626	119,35	30247720
Величина виданих кредитів	47261153	56 271 552	72 355 462	119,07	9010399	128,58	16083910
Величина залучених депозитів	90299888	126542822	154148828	140,14	36242934	121,82	27606006
Власний капітал	11696381	17389772	22192573	148,68	5693391	127,62	4 802 801

У 2023 році банківські ресурси АТ «ПУМБ» зросли на 39,62% і досягли 156 335 млн грн, а у 2024 році – 186 583 млн грн (+19,35%), що свідчить про стабільне розширення фінансової бази. Кредитний портфель збільшився на 19,07% у 2023 році та на 28,58% у 2024 році, що вказує на активізацію кредитування. Депозитна база зросла на 40,14% у 2023 році та на 21,82% у 2024 році, забезпечуючи ресурсну підтримку операцій. Власний капітал підвищився з 11 696 млн грн у 2022 році до 22 193 млн грн у 2024 році, що засвідчує посилення капіталізації банку.

Розглянемо детальніше доходи та витрати банку (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Показники змін у формуванні прибутку АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024 рр.

Показники змін у формуванні прибутку	За 2022 рік	За 2023 рік	За 2024 рік	Ланцюговий темп росту за 2022 р.,%	Ланцюгове відхилення 2022-2023 рр.	Ланцюговий темп росту за 2023 р.,%	Ланцюгове відхилення 2023-2024 рр.
1	2	3	4	5	6	7	8
Доходи банку, тис.грн	18100395	24200078	27680556	133,70	6099683	114,4	3480478
Витрати банку, тис.грн	5924654	9690357	10869316	163,56	3765703	112,2	1178959
Витрати на 1 грн. доходів, грн	0,33	0,40	0,39	122,33	0,07	98,1	0,01
Чистий прибуток, млн.грн	4187592	-397723	3955475	-9,50	-4585315	-994,5	4353198
Рентабельність власного капіталу, %	35,80	-2,29	17,82	-6,39	-38	779,3	20

Доходи АТ «ПУМБ» у 2022–2024 рр. зростали: у 2023 році +33,7% (до 24 200 млн грн), у 2024 році – ще +14,4% (до 27 681 млн грн), що свідчить про розширення операційної діяльності після кризового 2022 року. Витрати у 2023 році зросли на 63,6% (до 9 690 млн грн), у 2024 році – на 12,2% (до 10 869 млн грн), що відображає їх часткову оптимізацію. Показник витрат на 1 грн доходів піднявся у 2023 році до 0,40, але у 2024 році знизився до 0,39, що свідчить про покращення ефективності.

Чистий фінансовий результат мав різкі коливання: прибуток 4 187,6 млн грн у 2022 р., збиток -397,7 млн у 2023 р., відновлення прибутку до 3 955,5 млн у 2024 р. Завдяки скороченню резервів та зростанню процентних доходів банк відновив фінансову стійкість (рис. 2.1. та рис 2.2).

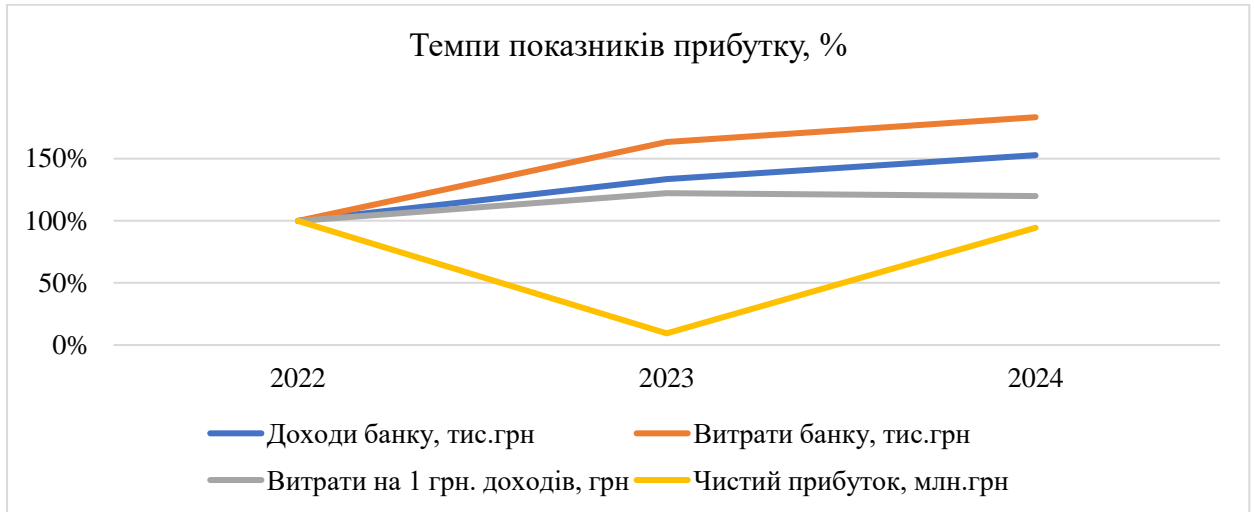

Рисунок 2.1 – Динаміка показників прибутку АТ «ПУМБ» 2022-2024 рр.

Рентабельність власного капіталу (ROE) відповідно повторювала цю динаміку. У 2023 році вона знизилася з 35,8% до -2,29%, що було спричинено збитком та підвищенням витрат.

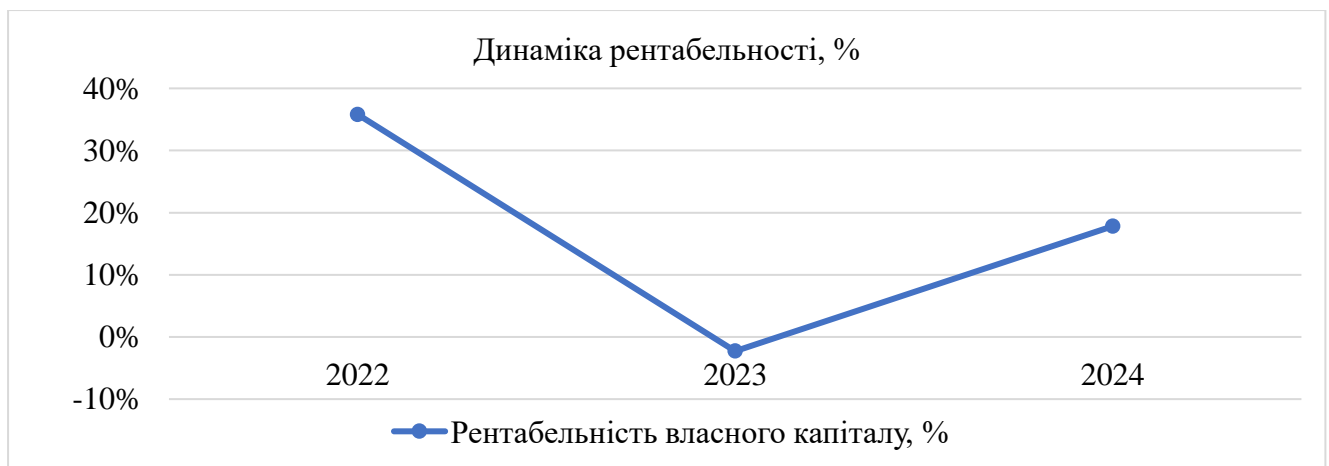

Рисунок 2.2 – Динаміка рентабельності власного капіталу АТ «ПУМБ» 2022-2024рр.

У 2024 році ROE зросла до 17,82%, це свідчить не лише про повернення до значного прибутку, а й про стабільність капіталу банку, який зростав помірними темпами, тоді як чистий фінансовий результат збільшився істотно.

Розглянемо детальніше динаміку пасиву АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр. (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Пасиви АТ «МУМБ» 2022-2024 рр.

Показник, тис. грн.	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Ланцюговий темп росту 2022-2023, %	Ланцюгове відхилення 2022-2023 рр.	Ланцюговий темп росту 2023-2024, %	Ланцюгове відхилення 2023-2024 рр.
1	2	3	4	5	6	7	8
Пасив	111974220	153334846	186582566	137	41360626	122	33247720
Зобов'язання	100277839	135945074	164389993	136	35667235	121	28444919
Заборгованість перед НБУ	4188304	-	-	-	-	-	-
Заборгованість перед іншими банками	2324222	2716727	3873397	117	392505	143	1156670
Кошти клієнтів	90299888	126542822	154148828	140	36242934	122	27606006
Похідні фінансові зобов'язання	93807	1250	2664	1	-92557	213	1414
Зобов'язання з оренди	274383	266294	284087	97	-8089	107	17793
Поточні податкові зобов'язання	-	3200277	2504344	-	-	78	-695933
Відстрочене податкове зобов'язання	-	120273	282184	-	-	235	161911
Інші фінансові зобов'язання	2546201	2188420	2075234	86	-357 781	95	-113186
Інші нефінансові зобов'язання	551034	909011	1219255	165	357 977	134	310244
Власний капітал	11696381	17389772	22192573	149	5 693 391	128	4802801
Акціонерний капітал	4780595	4780595	4780595	100	-	100	-
Емісійний дохід	101660	101660	101660	100	-	100	-
Резерв переоцінки основних засобів	430759	403283	606516	94	- 27 476	150	203233
Резервний фонд	2909909	2909909	3107683	100	-	107	197774
Непокритий прибуток / (збиток)	3823803	7787034	11538477	204	3963231	148	3751443

У 2023 році загальні зобов'язання банку зросли на 35,7 млрд грн (+36%). Більша частина цього приросту була забезпечена збільшенням коштів клієнтів, які зросли з 90,3 млрд грн до 126,5 млрд грн. Ріст на 36,2 млрд грн (+40%) фактично сформував основу збільшення зобов'язань у 2023 році та визначив загальну тенденцію розширення ресурсної бази банку.

Досить вагомі зміни у загальних зобов'язаннях були також зумовлені зростанням інших нефінансових зобов'язань, які підвищилися на 358 млн грн (+65%), а також збільшенням заборгованості перед іншими банками, що зросла на 392 млн грн (+17%). Ці статті не мали настільки домінуючого впливу, як кошти клієнтів, однак суттєво підсилили загальну динаміку зростання зобов'язань.

Менш суттєві коливання спостерігались за статтями, що продемонстрували зниження. Зокрема, похідні фінансові зобов'язання скоротилися майже повністю (-93 млн грн), зобов'язання з оренди зменшилися на 8 млн грн, а інші фінансові зобов'язання - на 358 млн грн. Ці зміни дещо сповільнили загальний приріст, але не мали значного впливу на структуру пасивів. Власний капітал у 2023 році збільшився на 5,7 млрд грн (+49%), причому найбільш істотне зростання відбулося за рахунок непокритого прибутку, який зріс на 4,0 млрд грн. Тобто саме відновлення прибутковості визначило підсилення капіталу.

У 2024 році зобов'язання банку зросли на 28,4 млрд грн (+21%), головним чином за рахунок клієнтських коштів (+27,6 млрд грн, +22%), що залишаються ключовим джерелом ресурсів. Додатковий вплив мали міжбанківські операції (+1,16 млрд грн) та інші нефінансові зобов'язання (+310 млн грн). Водночас скорочення інших фінансових та податкових зобов'язань частково стримувало приріст. Власний капітал зріс на 4,8 млрд грн (+28%), переважно завдяки збільшенню непокритого прибутку. Загалом динаміка свідчить про стабільне нарощення ресурсної бази та посилення капіталізації банку.

Розглянемо детальніше зміни статті коштів клієнтів (табл.2.4)

Таблиця 2.4 – Динаміка складу статті «кошти клієнтів» «АТ «ПУМБ» 2022-2024рр.

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис. грн			Темп зростання (спаду), %	
				2023/2022	2023/2022	2024/2022	2023/2022 2	2023/2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Кредити корпоративним клієнтам	39275488	44724306	51862862	5448818	7138556	12587374	114	116
Фінансовий лізинг	1640147	1753696	2522542	113549	768846	882395	107	144
Мінус: очікувані кредитні збитки (корп.)	-7036663	-4242807	-3760050	2793856	482757	3276613	60	89
Всього корпоративні	33878972	42235195	50625354	8356223	8390159	16746382	125	120
Кредити фізичним особам	5792769	4669359	6891573	-1123410	2222214	1098804	81	148
Кредитні картки і овердрафти	12401450	8197873	12184147	-4203577	3 986 274	-217303	66	149
Іпотека	103406	129105	127972	25699	-1133	24566	125	99
Автокредити	188	194	147	6	-47	-41	103	76
Мінус: очікувані кредитні збитки (фіз.)	-8406548	-3173679	-2908754	5232869	264925	5497794	38	92
Всього фізичні	9891265	9822852	16295085	-68413	6472233	6403820	99	166
Всього кредитів та авансів клієнтам	43770237	52058047	66920439	8287810	14862392	23150202	119	129

У 2023 році кредитний портфель АТ «ПУМБ» зріс на 8,3 млрд грн (+19%), головним чином за рахунок корпоративного сегмента (+25%), тоді як кредити фізичним особам скоротилися, але якість портфеля покращилася завдяки зменшенню резервів. У 2024 році зростання прискорилося: чистий портфель збільшився на 14,9 млрд грн (+29%), знову переважно за рахунок корпоративних кредитів (+20%), проте вперше вагомий внесок зробив і роздрібний сегмент (+48%),

особливо кредитні картки та овердрафти. Загалом корпоративні кредити залишаються домінуючими, але роль роздрібною кредитування у прирості портфеля суттєво зросла.

Розглянемо динаміку частки фізичних та корпоративних клієнтів банку на рис.2.3.

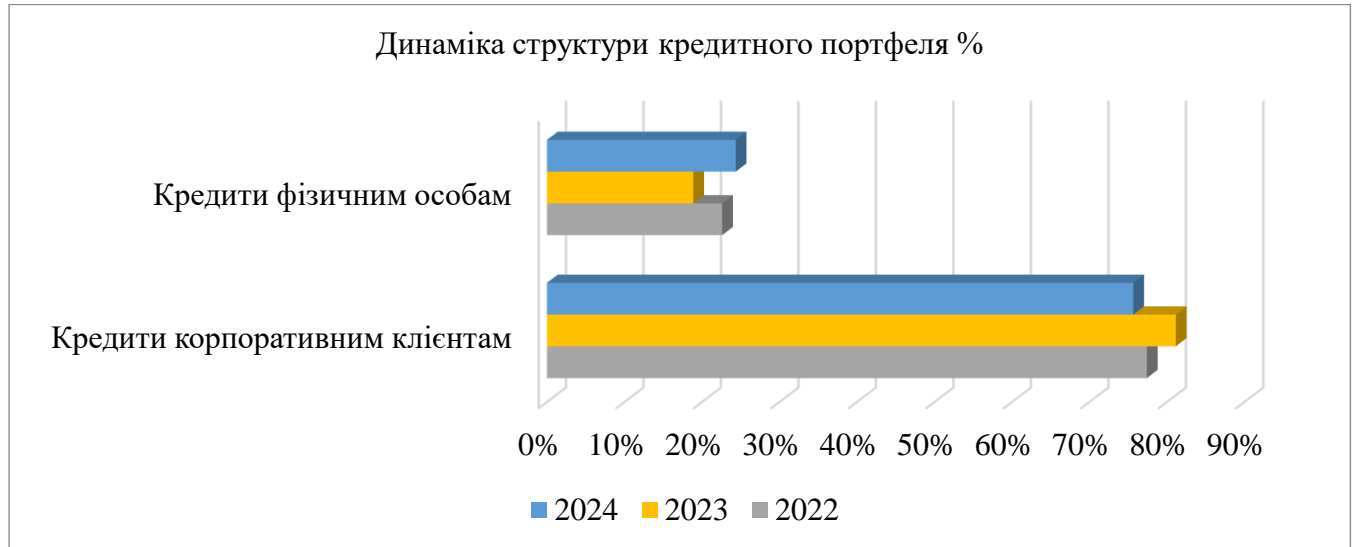

Рисунок 2.3 – Динаміка структури кредитного портфеля АТ «ПУМБ» 2022-2024рр.

У 2022 році кредитний портфель АТ «ПУМБ» був переважно корпоративним (77% проти 23% роздрібних кредитів). У 2023 році корпоративна частка зросла до 81%, тоді як роздрібна знизилася до 19%, що відображало спад у сегменті фізичних осіб. У 2024 році структура змінилася: корпоративні кредити скоротилися до 76%, а роздрібні зросли до 24%, завдяки відновленню споживчого кредитування та активізації digital-сервісів.

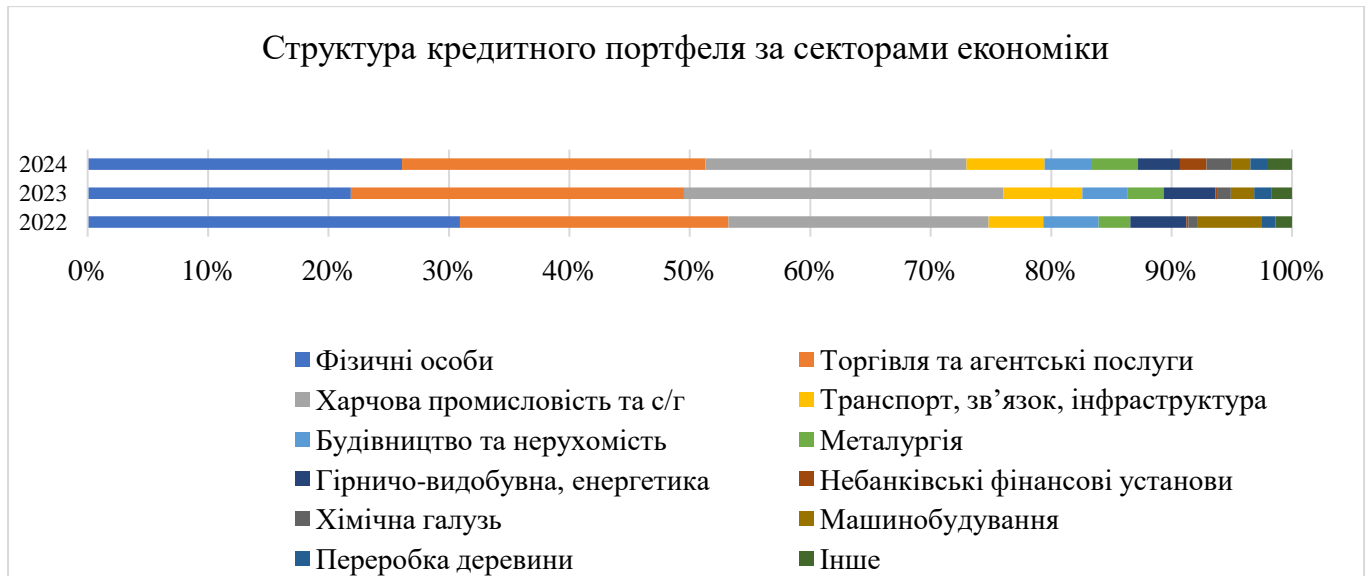
Загалом відбулося поступове зміцнення роздрібною сегмента та зменшення залежності від корпоративних клієнтів.

Розглянемо склад кредитів та авансів клієнтам АТ «ПУМБ» в розрізі галузей економіки протягом 2022-2024рр. у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Склад кредитів та авансів клієнтам Банку в розрізі галузей економіки протягом 2022-2024рр.

Галузь / Категорія	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис. грн			Темп зростання (спаду), %	
				2023/2022	2023/2022	2024/2022	2023/2022	2023/2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Фізичні особи	18297813	12996531	19203839	-5301282	6207308	906026	71	148
Торгівля та агентські послуги	13210594	16452466	18550297	3241872	2097831	5339703	125	113
Харчова промисловість та с/г	12783917	15763597	15941422	2979680	177825	3157505	123	101
Транспорт, зв'язок, інфраструктура	2693500	3900054	4784454	1206554	884400	2090954	145	123
Будівництво та нерухомість	2717137	2212927	2879904	-504210	666977	162767	81	130
Металургія	1554029	1803854	2821443	249825	1017589	1267414	116	156
Гірничо-видобувна, енергетика	2753853	2561504	2557818	-192349	-3686	-196035	93	100
Небанківські фінансові установи	106173	82200	1615896	-23973	1533696	1509723	77	1966
Хімічна галузь	466239	686306	1555433	220067	869127	1089194	147	227
Машинобудування	3111835	1143513	1124215	-1968322	-19298	-1987620	37	98
Переробка деревини	715011	879372	1015867	164361	136495	300856	123	116
Інше	803347	992209	1538655	188862	546446	735308	124	155
ВСЬОГО	59213448	59474533	73589243	261085	14114710	14375795	100	124

У 2023 році кредитний портфель зріс лише на 261 млн грн, що відображало стриману активність. Основним чинником стало скорочення кредитування фізичних осіб на 5,3 млрд грн, тоді як окремі галузі — торгівля, харчова промисловість, сільське господарство та транспорт — забезпечили приріст. Загалом рік характеризувався перерозподілом ресурсів без істотного розширення. У 2024 році ситуація змінилася: портфель зріс на 14,1 млрд грн завдяки відновленню кредитування фізичних осіб (+6,2 млрд) та стійкому зростанню корпоративного сегмента (торгівля, транспорт, металургія, хімічна галузь). Динаміка була значно ширшою та збалансованішою, із одночасною активізацією роздрібного й корпоративного кредитування (рис.2.4).

Також детальніше розглянемо структуру кредитного портфеля роздрібного бізнесу банку протягом аналізованого періоду (табл.2.6 та рис. 2.5).

Таблиця 2.6 – Структура кредитного портфеля роздрібного бізнесу, %

Вид кредиту	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис. грн			Темп зростання (спаду), %	
				2023/2022	2023/2022	2024/2022	2023/2022	2023/2022
Корпоративні кредити	32410067	40556235	48158715	8146168	7602480	15748648	125	119
Фінансовий лізинг	1468905	1678960	2466639	210055	787679	997734	114	147
Споживчі кредити	3112362	3789924	5993516	677562	2203592	2881154	122	158
Кредитні картки та овердрафти	6735065	5996247	10266906	-738818	4270659	3531841	89	171
Іпотечне кредитування	43838	36681	34663	-7157	-2018	-9175	84	94
Всього	43770237	52058047	66920439	8287810	14862392	23150202	119	129

У 2023 році кредитний портфель АТ «ПУМБ» зріс на 8,29 млрд грн (+19%), головним чином завдяки корпоративному кредитуванню (+25%). Додатковий приріст забезпечили споживчі кредити (+22%) та фінансовий лізинг, тоді як картки,

овердрафти та іпотека скоротилися. Структура кредитування змістилася в бік корпоративних позик при обмеженому розвитку роздрібних інструментів.

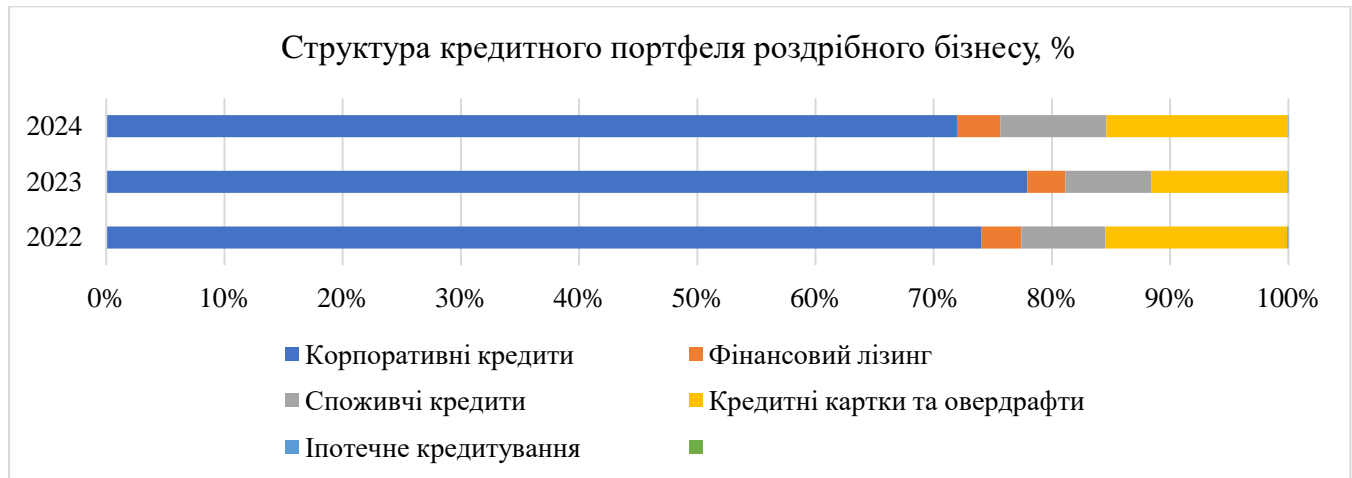

Рисунок 2.5 – Структура кредитного портфеля роздрібно́го бізнесу АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.

У 2024 році кредитний портфель АТ «ПУМБ» зріс на 14,86 млрд грн (+29%). Основний приріст забезпечив корпоративний сектор (+19%), проте суттєво активізувалося й роздрібне кредитування: споживчі позики (+58%), картки та овердрафти (+71%), фінансовий лізинг (+47%). Іпотека залишалася зі спадом. Структура портфеля стала більш збалансованою, що свідчить про відновлення попиту населення та посилення ролі роздрібно́го сегмента поряд із корпоративним.

Отож, упродовж 2022-2024 років кредитний портфель АТ «ПУМБ» демонстрував поступове та стійке зростання, з чітким прискоренням у 2024 році. Після помірного розширення у 2023 році (+8,3 млрд грн, +19%) кредитний портфель у 2024 році збільшився вже на 14,9 млрд грн (+29%), що свідчить про відновлення кредитного попиту та активізацію банківської діяльності в умовах покращення економічної ситуації.

Ключовим джерелом приросту впродовж двох років залишалося корпоративне кредитування, яке забезпечувало основний обсяг приросту портфеля:

+8,1 млрд грн у 2023 році та +7,6 млрд грн у 2024 році. Значний внесок як у валовий, так і в чистий корпоративний портфель здійснило також зменшення очікуваних кредитних збитків, що двічі поспіль покращувало якість портфеля та збільшувало його нетто-вартість.

У роздрібному сегменті динаміка була різноспрямованою. У 2023 році кредити фізичним особам скоротилися через зниження обсягів за кредитними картками та овердрафтами, що зменшило загальну частку роздрібного кредитування у структурі активів банку. Водночас у 2024 році саме роздрібний портфель став одним з ключових драйверів зростання: споживчі кредити збільшилися майже на 2,9 млрд грн, а кредити за картками – на понад 4,2 млрд грн, що повернуло роздрібний сегмент до активного розвитку та сприяло підвищенню його частки в кредитному портфелі.

Структура кредитування за галузями також свідчить про поступове розширення діяльності. У 2023 році приріст був незначним, але у 2024 році кредитування суттєво активізувалося в торгівлі, харчовій промисловості, транспортно-логістичному секторі, металургії та хімічній галузі. Найпомітніше відновлення відбулося серед фізичних осіб, обсяг кредитів для яких зріс майже до довоєнних рівнів. Водночас окремі галузі – машинобудування та гірничодобувна промисловість – продовжували знижуватися, що свідчить про структурну слабкість цих секторів у воєнних умовах.

У цілому кредитний портфель ПУМБ за 2022-2024 рр. демонструє: переважання корпоративного сегмента як головного джерела зростання; відновлення попиту з боку фізичних осіб у 2024 році; покращення якості портфеля завдяки зменшенню резервів; розширення кредитування в більшості економічних галузей; помітний перехід від стагнації 2023 року до активного зростання у 2024 році. Таким чином, кредитний портфель банку формувався збалансовано, із тенденцією до диверсифікації та поступового зміцнення як корпоративного, так і

роздрібного сегментів, що підвищує фінансову стійкість ПУМБ та його спроможність підтримувати клієнтів і економіку у складних умовах.

Для повноти аналізу розглянемо також активи банку та його депозитний портфель (табл 2.7).

Таблиця 2.7 – Активи АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024 рр.

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис. грн			Темп зростання (спаду), %		
				2023/2022	2023/2022	2024/2022	2023/2022	2023/2022	2024/2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Грошові кошти та їх еквіваленти	46455869	33747952	59202081	-12707917	25454129	12746212	73	175	127
Кредити та аванси банкам	3490916	4213505	5435023	722589	1221518	1944107	121	129	156
Інвестиції в цінні папери	12586771	58155525	49901420	45568754	-8254105	37314649	462	86	396
Кредити та аванси клієнтам	43770237	52058047	66920439	8287810	14862392	23150202	119	129	153
Поточні податкові активи	32962	-	-	-	-	-	-	-	-
Похідні фінансові активи	-	8 510	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові активи	2419697	2611752	1979208	192055	-632544	-440489	108	76	82
Інші нефінансові активи	330806	273802	286232	-57004	12430	-44574	83	105	87
Активи з права користування	259282	234030	251717	-25252	17687	-7565	90	108	97
Основні засоби	1710376	1652243	2142633	-58133	490390	432257	97	130	125
Інвестиційна нерухомість	59168	59168	68231	0	9063	9063	100	115	115
Нематеріальні активи	654811	320312	395582	-334499	75270	-259229	49	123	60
Відстрочені податкові активи	203325	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього активів	111974220	153334846	186582566	41360626	33247720	74608346	137	122	167

У 2023 році активи банку зросли орієнтовно на 41,4 млрд грн (+37%), що стало результатом суттєвих структурних змін у балансі. Найвагоміші зміни були зумовлені різким збільшенням інвестицій у цінні папери, обсяг яких зріс на 45,6 млрд грн, тобто більш ніж у 4,6 раза. Саме ця стаття сформувала переважну частину приросту активів у 2023 році та відображала стратегічну переорієнтацію банку на високоліквідні та малоризикові інструменти в умовах воєнної нестабільності. Певний вплив мало також зростання кредитів і авансів клієнтам, які збільшилися на 8,3 млрд грн (+19%), а також кредити банкам (+723 млн грн). Натомість грошові кошти та їх еквіваленти скоротилися на 12,7 млрд грн (-27%), що частково пом'якшило загальний приріст, відображаючи перерозподіл ліквідності на користь інвестування у боргові інструменти. Менш суттєві коливання спостерігались за окремими статтями: інші фінансові активи зросли незначно (+192 млн грн), тоді як низка нефінансових активів, таких як нематеріальні активи, активи з права користування та основні засоби, показали помірне зниження.

У 2024 році активи банку продовжили зростати, збільшившись на 33,25 млрд грн (+22%), хоча темп приросту був нижчим порівняно з попереднім роком. Найважливіші зміни були пов'язані зі значним відновленням грошових коштів і їх еквівалентів, які збільшилися на 25,45 млрд грн (+75%), повертаючись до рівнів, близьких до 2022 року. Водночас кредитний портфель продовжував активно розширюватися: кредити та аванси клієнтам зросли ще на 14,86 млрд грн (+29%), забезпечивши суттєве підсилення процентних активів.

Інвестиції в цінні папери, які у 2023 році зумовили найбільший приріст, у 2024 році, навпаки, скоротилися на 8,25 млрд грн (-14%), що відображає часткову переорієнтацію банку від надлишкової ліквідності в бік кредитування та інших активних операцій. Інші статті мали менш суттєвий вплив: основні засоби зросли на 490 млн грн, інші фінансові активи знизилися на 633 млн грн, тоді як зміни в нефінансових активах були мінімальними.

У цілому динаміка активів банку у 2023-2024 рр. демонструє поступовий перехід від стратегії акумулювання ліквідних інструментів у 2023 році до активізації кредитування та збалансованого управління ліквідністю у 2024 році. Структура активів змінилася у бік більш продуктивних напрямів, що сприяє підвищенню дохідності та ефективності діяльності банку.

Таблиця 2.8 – Депозитний портфель у розрізі клієнтів АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024 рр.

Показник	Дані			Абсолютні знач., тис грн			Прирости, %		
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2024-2022	2023-2022	2024-2023	2024-2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Юридичні особи – поточні рахунки	42466450	53960152	78539216	11493702	24579064	36072766	127	146	185
Юридичні особи – строкові депозити	9702967	24912364	20461955	15209397	-4450409	10758988	257	82	211
Усього юридичні особи	52169417	78872516	99001171	26703099	20128655	46831754	151	126	190
Фізичні особи – поточні рахунки	17511955	21940934	26484652	4428979	4543718	8972697	125	121	151
Фізичні особи – строкові депозити	20618516	25729372	28663005	5110856	2933633	8044489	125	111	139
Усього фізичні особи	38130471	47670306	55147657	9539835	7477351	17017186	125	116	145
Усього коштів клієнтів	90299888	126542822	154148828	36242934	27606006	63848940	140	122	171

У 2023 році кошти клієнтів зросли на 36,2 млрд грн (+40%), і це збільшення було сформоване насамперед за рахунок юридичних осіб. Найвагоміші зміни були зумовлені різким приростом строкових депозитів юридичних осіб, які зросли на 15,2 млрд грн (+257%), а також суттєвим збільшенням поточних рахунків корпоративних клієнтів на 11,5 млрд грн (+27%). Завдяки цим змінам загальний обсяг коштів юридичних осіб зріс на 26,7 млрд грн, що фактично визначило структуру приросту всієї ресурсної бази банку. Досить вагомими були також зміни у сегменті фізичних осіб: кошти населення збільшилися на 9,5 млрд грн (+25%), переважно за рахунок приросту поточних рахунків (+4,4 млрд грн) та строкових депозитів (+5,1 млрд грн). Менш суттєві коливання спостерігалися лише в окремих

статтях, однак загальна тенденція 2023 року - помітне зростання ліквідності, сформоване як корпораціями, так і населенням, зі значною часткою довгострокових ресурсів у корпоративному сегменті.

У 2024 році кошти клієнтів продовжили зростати, хоча темп приросту був нижчим - близько 27,6 млрд грн (+22%). Найістотніші зміни були зумовлені подальшим збільшенням поточних рахунків юридичних осіб, які зросли на 24,6 млрд грн (+46%), що стало ключовим фактором розширення ресурсної бази в цьому році. На відміну від 2023 року, строкові депозити юридичних осіб зменшилися на 4,45 млрд грн (-18%), що вказує на корекцію структури залучених коштів у бік короткострокових ресурсів. Водночас кошти фізичних осіб продовжили зростати: загальний приріст становив 7,48 млрд грн (+16%), зокрема поточні рахунки збільшилися на 4,5 млрд грн, а строкові депозити - на 2,9 млрд грн. Менш вагомі зміни спостерігалися у структурі депозитів населення, проте їхня динаміка була стабільно позитивною, зберігаючи тенденції минулого року. Загалом у 2024 році зростання коштів клієнтів базувалося переважно на активному прирості корпоративних поточних рахунків та стабільному збільшенні депозитів фізичних осіб.

У підсумку, структура коштів клієнтів у 2022–2024 рр. демонструє суттєве зміцнення ресурсної бази банку, причому у 2023 році приріст формувався переважно за рахунок строкових та поточних коштів юридичних осіб, тоді як у 2024 році - за рахунок корпоративних поточних рахунків та стабільного зростання депозитів населення. Це вказує на підвищення ліквідності банку та диверсифікацію джерел фінансування.

Розглянемо також показники ліквідності банку (табл. 2.9).

У 2022-2024 рр. динаміка ліквідності ПУМБ відображала комплексні зрушення у структурі активів та зобов'язань банку, що формувалися під впливом перерозподілу ресурсів між високоліквідними активами, інвестиціями та

кредитним портфелем. Спостерігалось різноспрямоване, але логічно взаємопов'язане коливання окремих показників ліквідності.

Таблиця 2.9 – Показники ліквідності АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.

Показники	2022	2023	2024
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,775	0,445	0,564
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,088	1,111	1,118
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів	2,063	2,431	2,303
Коефіцієнт співвідношення виданих кредитів до депозитів	0,523	0,445	0,469
Коефіцієнт генеральної ліквідності	1,12	1,13	1,13
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	4,05	7,67	7,76

У 2022-2024 рр. ліквідність АТ «ПУМБ» загалом залишалася стабільною. Коефіцієнт миттєвої ліквідності знизився у 2023 році, але частково відновився у 2024-му. Загальна та генеральна ліквідність утримувалися на рівні понад одиницю, що свідчить про стійкість банку. Високоліквідні активи мали високі значення, з піком у 2023 році. Співвідношення кредитів до депозитів залишалось збалансованим, з невеликим зростанням у 2024 році. Ресурсна ліквідність зобов'язань суттєво зросла, що підтверджує посилення фінансової стійкості банку.

У 2022-2024 рр. прибутковість ПУМБ демонструвала суттєві коливання, що було безпосередньо пов'язано зі змінами у структурі активів, динамікою чистого прибутку, зростанням ліквідності та трансформацією кредитного портфеля (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 – Показники прибутковості АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.

Рік	2022	2023	2024
ROA, %	-0,36	2,92	2,38
ROE, %	-3,40	27,20	19,92
Чистий спред, %	20,50	15,13	14,81
Чиста процентна маржа, %	9,07	9,32	8,62

Аналіз показників прибутковості АТ «ПУМБ» за 2022-2024 рр. свідчить про суттєве покращення фінансових результатів після кризового 2022 року. У 2022 р. банк зафіксував від'ємні значення ROA (-0,36 %) та ROE (-3,40 %), що відображало збитковість діяльності та низьку ефективність використання активів і власного капіталу. Проте вже у 2023 р. спостерігається різке зростання прибутковості: ROA досяг 2,92 %, а ROE – 27,20 %, що свідчить про високий рівень рентабельності та ефективне використання ресурсів. У 2024 р. показники дещо знизилися (ROA – 2,38 %, ROE – 19,92 %), проте залишилися на прийнятному рівні, що підтверджує стабілізацію діяльності банку.

Чистий спред протягом періоду мав тенденцію до зниження (з 20,50 % у 2022 р. до 14,81 % у 2024 р.), що може свідчити про зменшення різниці між доходами та витратами за процентними операціями. Водночас чиста процентна маржа залишалася відносно стабільною (9,07–9,32–8,62 %), що підтверджує здатність банку підтримувати ефективність основної діяльності навіть за умов зниження спреду.

Отже, банк продемонстрував відновлення прибутковості після кризового періоду, зберіг стабільний рівень процентної маржі та забезпечив позитивну динаміку рентабельності активів і капіталу, що свідчить про підвищення фінансової стійкості та ефективності його діяльності.

Зазначені зміни у системі коефіцієнтів ліквідності, прибутковості та ресурсної збалансованості банку логічно підводять до оцінки нормативів, установлених НБУ, які дозволяють комплексно оцінити рівень фінансової стійкості, ліквідності та здатність банку виконувати свої зобов'язання в умовах ринкових коливань. На відміну від внутрішніх коефіцієнтів, нормативи НБУ формуються на основі єдиних регуляторних стандартів і охоплюють короткострокову, середньострокову та довгострокову ліквідність, а також достатність капіталу. Саме тому аналіз нормативів є логічним продовженням

оцінки загальної ліквідності ПУМБ, адже дозволяє порівняти внутрішні тенденції зі встановленими мінімально допустимими значеннями та визначити, наскільки наявні зміни відповідають вимогам регулятора (табл. 2.11.).

Таблиця 2.11 – Нормативи НБУ, 2022-2024рр

Показник	2022	2023	2024
H1, тис.грн	11009584	12451101	14696501
H2	13,91	19,70	19,49
H3	9,43	11,43	9,75
H7	9,70	13,45	15,95
H8	7,52	13,45	31,75
H9	7,52	8,34	2,43
LCR _{ВВ}	173,26	248,62	232,16
LCR _{іВ}	211,06	328,24	394,88
NSFR	126,86	148,85	191,34

У 2022-2024 рр. показники нормативів НБУ для АТ «ПУМБ» демонструють загальну позитивну динаміку та зміцнення фінансової стійкості банку.

Норматив достатності капіталу (H1) стабільно зростає: з 11,0 млрд грн у 2022 р. до майже 14,7 млрд грн у 2024 р., що свідчить про посилення капіталізації. Показники H2 та H3 (ліквідність у коротко- та середньостроковому вимірі) залишалися на рівні вище мінімальних вимог, з піком у 2023 р., що підтверджує здатність банку виконувати зобов'язання.

Нормативи концентрації ризиків (H7-H9) демонструють різноспрямовану динаміку: H7 та H8 суттєво зросли, особливо у 2024 р. (H8 – 31,75), що може свідчити про активізацію роботи з великими позичальниками; водночас H9 різко знизився до 2,43, що означає зменшення ризику інсайдерського кредитування.

Показники ліквідності LCR (в національній та іноземній валюті) значно перевищували нормативні вимоги, досягаючи у 2023-2024 рр. понад 200-300 %, що підтверджує високий запас ліквідності. NSFR також зріс із 126,86 у 2022 р. до 191,34 у 2024 р., що свідчить про стійкість довгострокового фінансування.

Узагальнюючи, можна відзначити, що у 2022-2024 рр. ПУМБ підтримував стабільно високий рівень фінансової безпеки за рахунок зростання капіталу, посилення ліквідності та формування достатньої довгострокової ресурсної бази. Незважаючи на окремі структурні зміни в кредитному портфелі та коливання показників ризиковості, банк зберіг відповідність усім ключовим нормативам НБУ та сформував суттєвий запас фінансової стійкості, що є важливим у період воєнної нестабільності та зростання кредитних ризиків.

2.2. Оцінка ролі комерційного банку у забезпеченні доступності фінансових послуг

Фінансова доступність є складовою ширшого поняття – фінансової інклюзії, яка характеризує рівень залученості населення та бізнесу до користування фінансовими продуктами та послугами. Саме доступність визначає, наскільки легко клієнти можуть скористатися базовими банківськими сервісами без територіальних, технологічних чи цінових бар'єрів. У наукових дослідженнях М. Хуторної фінансова інклюзія розглядається як багатокomпонентне явище, що формується під впливом трьох ключових груп чинників: пропозиції фінансових послуг, попиту на них та рівня фінансової обізнаності населення. Така модель дає можливість структурувати оцінювання як рівня інклюзії загалом, так і окремих її елементів, зокрема доступності.

Підхід Хуторної корисний для практичного аналізу, оскільки дозволяє оцінювати доступність не ізольовано, а в контексті того, наскільки банки здатні охоплювати різні соціальні групи, забезпечувати простоту та зрозумілість продуктів, а також стимулювати реальне використання послуг. Компонент пропозиції відображає наявність продуктів, розгалуженість інфраструктури,

можливість отримання базових банківських сервісів. Попит показує, чи користуються клієнти доступними продуктами. Рівень фінансової грамотності визначає, чи можуть клієнти свідомо та ефективно застосовувати фінансові інструменти. Саме взаємодія цих блоків визначає, наскільки банк фактично забезпечує доступність, а не лише формально пропонує послуги [33].

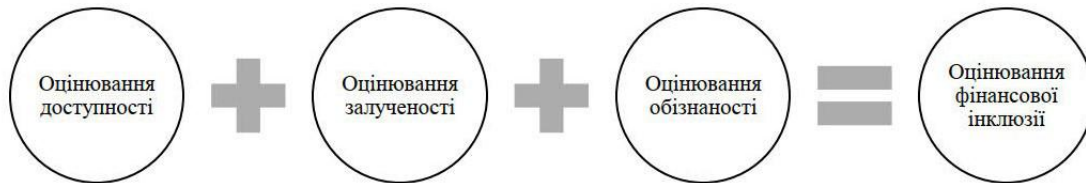

Рисунок 2.6 – Компоненти оцінювання фінансової інклюзії

Оцінюючи територіальну доступність фінансових послуг ПУМБ, важливо розглянути його позицію в загальнонаціональній мережі банківських установ. Головний офіс банку, розташований у місті Києві (вул. Андріївська, 4), відповідає типовій практиці українського банківського сектору, оскільки більшість системно важливих та великих банків концентрують центральні адміністративні структури саме у столиці [38]. Такий підхід забезпечує доступ до ключових державних інституцій, НБУ, регуляторних органів та фінансової інфраструктури країни.

Однак територіальна доступність визначається не лише місцем розташування головного офісу, а й масштабом і стабільністю регіональної мережі, яка дозволяє банку забезпечувати фінансові послуги в різних областях. На фоні загальної тенденції до скорочення офісів банків в Україні у 2022-2024 роках, ПУМБ зберіг одну з найбільших регіональних мереж серед приватних банків – понад 220 відділень (порівняно із минулим роком – закрили 5 відділень – що на фоні загальної картини є досить непоганим результатом), що дозволяє йому бути присутнім у більшості економічно активних областей [37]. Це забезпечує конкурентні позиції банку та свідчить про його значну роль у підтримці фізичної доступності

фінансових послуг у порівнянні з іншими учасниками ринку. Розглянемо карту розташувань відділень ПУМБ на карті України.

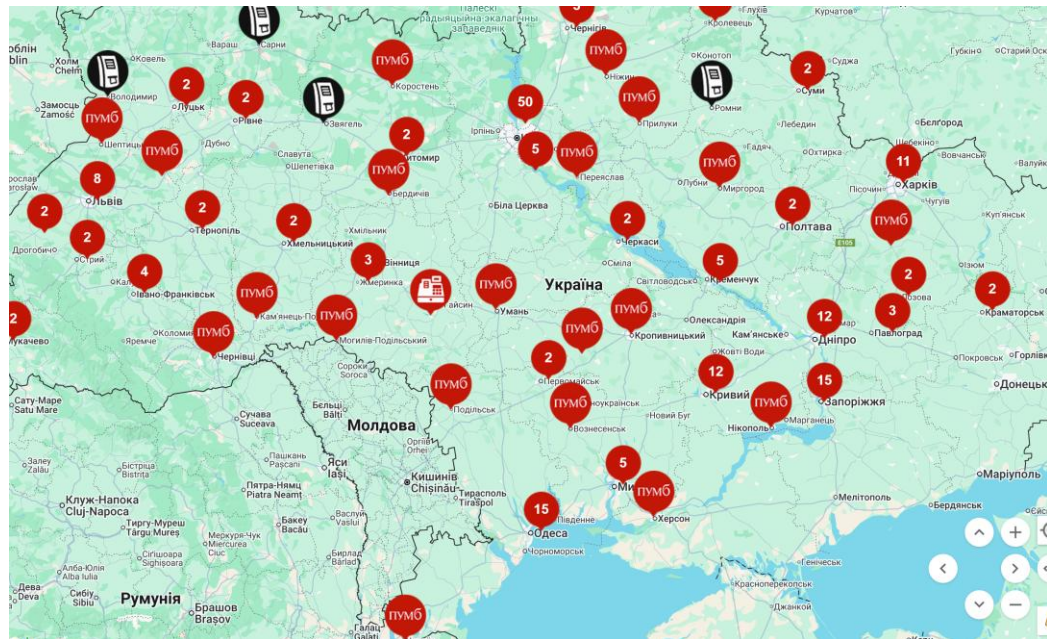

Рисунок 2.7 – Розташування АТ «ПУМБ» на карті України 2025 р.

З точки зору фізичної доступності фінансових послуг, ПУМБ демонструє відповідність сучасним вимогам інклюзивності та безбар'єрності. Більшість відділень банку обладнані пандусами, поручнями, попереджувальними тактильними елементами на підлозі та зовнішніми кнопками виклику персоналу, що забезпечує можливість комфортного обслуговування для маломобільних груп населення, осіб з інвалідністю та клієнтів літнього віку. Це відповідає сучасним стандартам фізичної доступності та підсилює роль банку у формуванні безбар'єрного фінансового середовища.

Особливо актуальним аспектом фізичної доступності у 2022–2024 роках є здатність банківських відділень функціонувати в умовах енергетичних криз та тривалих відключень електроенергії. Значна частина відділень ПУМБ забезпечена резервними джерелами живлення (генераторами), що дозволяє банку підтримувати

формують ядро сучасної банківської екосистеми, підвищуючи рівень довіри та активності клієнтів [35]. Дослідження Воробйова підтверджує, що цифрові канали дозволяють банкам забезпечувати безперервність діяльності навіть у разі обмеженого доступу до фізичних відділень [36].

Щодо технологічних бар'єрів доступності фінансових послуг, ПУМБ забезпечує клієнтам широкий вибір каналів обслуговування, що дозволяє мінімізувати обмеження, пов'язані з рівнем цифрової грамотності або перевагами у способах комунікації. Для клієнтів, які надають перевагу особистому контакту або потребують детальних консультацій, банк пропонує офлайн-формати: роботу відділень та гарячу телефонну лінію. Окремою перевагою є можливість отримати консультацію безпосередньо від працівників, що особливо актуально для людей, які краще сприймають інформацію під час особистої взаємодії.

Для клієнтів, які прагнуть оперативності та бажають отримувати відповіді у будь-який час, ПУМБ забезпечує онлайн-канали обслуговування: чат-підтримку, мобільний застосунок, а також каси самообслуговування. Мобільний застосунок «ПУМБ Online» вирізняється тим, що всі ключові функції структуровані логічно та супроводжуються короткими підказками. При першому використанні клієнт отримує графічні інструкції та пояснення до основних сервісів, що знижує ймовірність помилок і полегшує адаптацію навіть для користувачів без високих цифрових навичок. Окремим елементом доступності є наявність онлайн- та офлайн-підтримки прямо в застосунку, що дозволяє клієнту звернутися за допомогою у будь-який момент.

За офіційними даними банку, кількість активних користувачів цифрових сервісів ПУМБ перевищила 1,9 млн осіб, що свідчить про широке охоплення клієнтської бази та високий рівень довіри до digital-інфраструктури банку. «ПУМБ Online» забезпечує доступ до повного спектра фінансових операцій: платежів, переказів, кредитування, відкриття депозитів, управління картками та підключення

кешбеків – усе це виконується у кілька кліків. Простота використання сервісів банку є важливим фактором мінімізації технологічних бар'єрів. Наприклад, оформлення кредиту відбувається завдяки автоматизованій системі кредитного ліміту: клієнт переглядає доступну суму, підтверджує рішення у застосунку, а документи отримує у пункті видачі поштового оператора. Якщо покупка здійснюється в магазині-партнері, заявка надходить у застосунок автоматично, і за умови відповідності ліміту оформлення триває кілька хвилин.

Оформлення депозиту також потребує мінімальної кількості дій: обрати суму, строк, підтвердити умови та підписати договір у відділенні поштового оператора.

Прив'язка картки до Apple/Google Pay здійснюється в один крок, а активація кешбеків – натисканням однієї кнопки в застосунку. Така структурована та інтуїтивно зрозуміла логіка сервісів значно зменшує інформаційні та технологічні бар'єри, забезпечуючи доступ до фінансових продуктів навіть для користувачів із мінімальним досвідом цифрової взаємодії.

У цілому, комплексність офлайн- та онлайн-каналів ПУМБ дозволяє банку охоплювати різні групи клієнтів і забезпечувати доступність фінансових послуг незалежно від технічних навичок, рівня цифрової грамотності чи уподобань щодо способу комунікації.

За результатами аналізу тарифів ПУМБ, банк характеризується одним із найвищих рівнів цінової доступності серед великих українських банків. Базові операції для клієнтів є безкоштовними: відкриття та обслуговування карткового рахунку - без комісій, внутрішні перекази між картками ПУМБ - без комісій, поповнення картки через мобільний застосунок - без комісій, відкриття та ведення депозитних рахунків -також без комісій. Користування мобільним застосунком, підключення кешбеків, додавання картки до Apple Pay/Google Pay та проведення стандартних онлайн-операцій не супроводжуються жодними платежами.

Кредитні продукти банку вирізняються простою структурою та відсутністю прихованих тарифів. За користування кредитними коштами встановлено стандартну процентну ставку від 2.99% до 3,5 % (залежно від кредитного продукту) на місяць. Процес оформлення кредиту за системою єдиного кредитного ліміту є повністю безкоштовним: перевірка доступного ліміту, подання заявки, підтвердження рішення у застосунку та отримання документів — здійснюється без комісій. Аналогічно оформлення розстрочки «Оплата частинами» також не передбачає додаткових комісій [39].

У порівнянні з конкурентами ПУМБ демонструє більш доступні умови обслуговування. Зокрема: ПриватБанк встановлює комісію за перекази на картки інших банків у межах 0,5–1 %, а поповнення картки через термінали супроводжується комісією 2 грн + близько 1 %. Частина тарифних пакетів передбачає щомісячну плату за обслуговування [40]; Таскомбанк пропонує окремі карткові продукти зі щомісячною платою за користування (від 25 до 50 грн), а зняття готівки може супроводжуватися комісією 1–1,5 % залежно від умов тарифу [41].

На цьому фоні ПУМБ забезпечує безкоштовність ключових фінансових послуг та відсутність прихованих платежів, що робить його одним із найбільш ціново доступних банків для широких груп населення. Така тарифна політика сприяє підвищенню рівня фінансової інклюзії та підтримує можливості клієнтів користуватися банківськими продуктами без додаткових фінансових бар'єрів.

Динаміка розвитку ПУМБ у 2022-2024 роках також свідчить про зростання реальної залученості клієнтів до фінансових послуг банку. Як кредитний, так і депозитний портфель установи продемонстрували стійке зростання (аналіз у підрозділі 2.1 підтверджує збільшення кредитів з 47,3 до 66,9 млрд грн та депозитів з 153,3 до 154,1 млрд грн). Така тенденція відображає не лише зростаючий попит, а й посилення довіри, обізнаності та активності клієнтів, оскільки розширення

ресурсної бази неможливе без ефективної комунікації банку з населенням та бізнесом.

Важливо, що зростання стосується не тільки сегмента роздрібних клієнтів: у структурі портфелів поступово збільшується частка малого та середнього бізнесу. Це означає, що ПУМБ успішно розширює доступність своїх фінансових продуктів для МСБ, що є ключовим чинником економічної стійкості в умовах воєнних викликів та сприяє розвитку підприємницького сектору.

Посиленню залученості клієнтів сприяє також зростаюча присутність ПУМБ у медіапросторі. У 2023-2024 роках банк активно розвиває партнерства з українськими блогерами та digital-лідерами думок, запускає колабораційні проекти («Чек на доступність для бізнесу», партнерська програма з українськими виробниками, «Маніфест рівності» спільно з ЦУМ Київ), а також долучається до соціальних ініціатив («Ми однієї крові» із залученням понад 2 млн грн для соціальних цілей (50 % прибутку йдуть ГО «ДонорUA»)). Активність у TikTok, Instagram та медіапроектах робить бренд банку більш впізнаваним, що сприяє підвищенню фінансової грамотності, зміцненню довіри та розширенню охоплення цільових аудиторій[38].

У сукупності ці тенденції свідчать, що ПУМБ не лише зберігає, а й розширює свою роль у забезпеченні фінансової доступності: банк масштабує клієнтську базу, підтримує різні сегменти населення та бізнесу і вибудовує сучасну, соціально орієнтовану модель комунікації. Це дозволяє значно підвищити рівень фінансової інклюзії та закріпити конкурентні позиції банку на ринку.

Підсумовуючи результати аналізу, можна зробити висновок, що ПУМБ є одним із банків, які роблять вагомий внесок у розширення фінансової інклюзії в Україні. Банк забезпечує клієнтам високий рівень доступності фінансових послуг завдяки поєднанню розвиненої мережі відділень, різноманітних каналів обслуговування та відсутності комісій за більшість базових операцій. Зростання

кредитного й депозитного портфелів, а також збільшення частки як фізичних осіб, так і МСБ підтверджують підвищення реальної залученості клієнтів до банківських продуктів.

Простота умов, доступність інформації та активна присутність ПУМБ у медіапросторі зменшують інформаційні та поведінкові бар'єри, сприяючи підвищенню фінансової грамотності населення. У сукупності ці фактори формують позитивний вплив банку на рівень фінансової інклюзії та підсилюють його роль у забезпеченні доступності фінансових послуг у 2022–2024 роках.

2.3. Вплив цифровізації на фінансову безпеку банку

Стрімка цифровізація фінансового сектору, прискорена війною та зміною моделі поведінки клієнтів, суттєво трансформує підходи комерційних банків до забезпечення фінансової безпеки. У сучасних умовах цифрові технології водночас виступають каталізатором інновацій та джерелом нових ризиків, а їх впровадження вимагає переосмислення концепції фінансової безпеки на рівні інституцій та держави. За висновками Пантелєєвої Н. М., цифрова економіка змінює природу фінансових процесів, формує нові канали створення вартості та одночасно підвищує вразливість фінансових систем до технічних, кібернетичних та інформаційних загроз [42].

Для АТ «ПУМБ», одного з найбільших банків України, цифровізація стала ключовим елементом стратегії розвитку у 2022-2024 рр. Значне зростання цифрових каналів, активність клієнтів у мобільному застосунку, впровадження систем штучного інтелекту та автоматизації бізнес-процесів підвищили ефективність операцій, водночас сформувавши підвищену чутливість до кіберзагроз. Це напряму пов'язано з результатами аналізу підрозділу 2.1, де було

встановлено, що банк має стійкі фінансові позиції: у 2024 році активи зросли до 186,6 млрд грн, кредитний портфель – до 66,9 млрд грн, депозитний портфель – до 154,1 млрд грн, а ключові нормативи НБУ суттєво перевищують мінімальні вимоги. Проте поряд із цим зростання операційної складності, збільшення обсягу дистанційних транзакцій та структурна цифрова трансформація посилюють роль ризик-менеджменту в системі забезпечення фінансової безпеки банку.

У науковій літературі простежується стійка тенденція до визнання цифрових технологій ключовими елементами сучасної фінансової інфраструктури. Зокрема, Пантелєєва акцентує, що цифровізація формує нові якісні характеристики фінансових процесів, зумовлюючи виникнення високочутливих зон ризику, які раніше не існували у традиційних банківських моделях [42]. Технології Big Data, штучний інтелект, машинне навчання та блокчейн можуть як зміцнювати фінансову безпеку, так і створювати додаткові уразливості при недостатньому рівні контролю.

У воєнний період цифровізація українських банків стала не просто конкурентною перевагою, а критичною умовою безперервності їх функціонування. За даними аналітичного матеріалу ua.news, банки були змушені прискорити цифрові трансформації, переводячи критичні операції в онлайн, оскільки фізична інфраструктура зазнавала ризику пошкоджень, а клієнти потребували безпечних дистанційних сервісів [2]. Це призвело до зростання кількості онлайн-транзакцій, міграції клієнтів до мобільних застосунків, а також підвищення інтенсивності кіберзагроз.

За офіційним Звітом керівництва ПУМБ за 2024 рік, цифрова трансформація стала одним з пріоритетних напрямів стратегії банку. У документі зазначено, що 75% нових клієнтів приходять у банк через digital-канали, а мобільним застосунком активно користуються понад 80% клієнтів-фізичних осіб, що становить близько 1,9 млн користувачів. Також банк активно впроваджує AI-рішення для оптимізації бізнес-процесів і покращення якості сервісу [38].

Такі зміни суттєво впливають на фінансову безпеку банку, оскільки збільшення дистанційних каналів обслуговування супроводжується: зростанням навантаження на платіжну інфраструктуру; підвищенням чутливості до DDoS-атак та технічних збоїв; зростанням ймовірності шахрайських операцій; потребою в резервних IT-центрах та планах безперервності.

Водночас цифровізація забезпечила банку низку конкурентних переваг, що підтверджено фінансовими результатами: зростанням кредитного портфеля (особливо фізичних осіб – +40% у 2024 р.), стабільністю депозитної бази та високими показниками прибутковості (ROE понад 19%, ROA 2,38% у 2024 році). Таким чином, цифрова трансформація стала вагомим драйвером підвищення ефективності діяльності банку.

Загалом, цифровізація має подвійний ефект для фінансової безпеки ПУМБ, оскільки одночасно створює як істотні можливості для підвищення ефективності та рентабельності банку, так і генерує нові кібернетичні та операційні ризики. Узагальнення основних позитивних і негативних впливів цифровізації наведено у таблиці 2.12 [38, 44], яка дозволяє систематизувати ключові зміни у фінансовому середовищі банку та окреслити напрями їх подальшого управління.

Тобто цифровізація може виступати як «двошаровим» фактором впливу на фінансову безпеку: вона одночасно зміцнює бізнес-модель банку та збільшує його експозицію до кіберзагроз.

Цифровізація стала одним з ключових чинників розвитку ПУМБ у 2022-2024 рр., що відображено у значному зростанні цифрових каналів, активності клієнтів та впровадженні технологій штучного інтелекту. Це безпосередньо сприяє зміцненню фінансової стабільності банку: збільшенню обсягів кредитного та депозитного портфелів, підвищенню рентабельності та ефективності операцій.

Разом із тим цифровізація створила новий комплекс кіберризиків, які можуть впливати на ліквідність, капітал, прибутковість та репутацію банку. Для

нейтралізації таких загроз ПУМБ здійснив комплекс заходів: розвиток кіберзахисту, удосконалення IT-інфраструктури, впровадження AI-рішень та резервних дата-центрів.

Таблиця 2.12 – Подвійний вплив цифровізації на фінансову безпеку АТ «ПУМБ»

Тип впливу	Суть впливу	Конкретні прояви в АТ «ПУМБ» (2022–2024)
Позитивний вплив цифровізації	Підвищення ефективності та конкурентоспроможності банку завдяки впровадженню цифрових технологій	Зростання операційної ефективності та швидкості обслуговування Збільшення частки digital-клієнтів: 75% нових клієнтів приходять через digital-канали Висока активність клієнтів у мобільному застосунку (80%, ≈1,9 млн користувачів) Зміцнення кредитного й депозитного портфелів (зокрема, +40% приріст роздрібних кредитів) Покращення якості кредитного скорингу завдяки AI Зростання прибутковості (ROA, ROE)
Негативний / ризиковий вплив цифровізації	Формування нових кіберзагроз та технологічних ризиків, що впливають на стабільність банку	Зростання кількості та складності кіберзагроз (фішинг, шкідливе ПЗ, DDoS-атаки) – класифікація зовнішніх, внутрішніх, технологічних та ризиків третіх сторін Посилення операційного ризику через збільшення залежності від IT-інфраструктури Репутаційні ризики у разі недоступності цифрових каналів Підвищені вимоги до безперервності IT-процесів і резервування систем Ризики, пов'язані з використанням послуг сторонніх провайдерів

Отже, в умовах воєнного часу цифровізація банківської діяльності є одночасно інфраструктурною перевагою та джерелом високочутливих ризиків. Ефективне управління ними формує фундамент сучасної фінансової безпеки ПУМБ та визначає його стійкість у подальшому інклюзивному та технологічному розвитку.

Висновки до розділу 2

Аналіз фінансової безпеки АТ «ПУМБ» у 2022–2024 роках показав, що банк продемонстрував стійкість та здатність адаптуватися до складних умов воєнної економіки.

По-перше, ресурсна база банку стабільно зростала: у 2023 році вона збільшилася майже на 40%, а у 2024 році ще на понад 19%. Це було забезпечено насамперед приростом депозитів клієнтів, які залишаються ключовим джерелом фінансування. Власний капітал також зріс удвічі за два роки, що свідчить про посилення капіталізації та фінансової стійкості.

По-друге, кредитний портфель демонстрував поступове відновлення. У 2023 році його приріст був помірним (+19%) і формувався переважно за рахунок корпоративного сегмента, тоді як кредити фізичним особам скоротилися. У 2024 році динаміка суттєво прискорилося (+29%), і поряд із корпоративними позиками вагомий внесок зробив роздрібний сегмент, особливо кредитні картки та споживчі кредити. Це свідчить про відновлення попиту населення та диверсифікацію кредитної діяльності.

По-третє, фінансові результати банку мали різкі коливання. Після прибутку у 2022 році банк зазнав збитку у 2023 році, проте вже у 2024 році відновив прибутковість майже до довоєнних рівнів. Це стало можливим завдяки скороченню резервів під кредитні збитки та зростанню процентних доходів. Рентабельність власного капіталу також відновилося до позитивних значень, що підтверджує ефективність управління.

По-четверте, структура кредитування за галузями економіки свідчить про поступове розширення діяльності. Якщо у 2023 році приріст був мінімальним і відбувався переважно за рахунок торгівлі та агросектору, то у 2024 році кредитування активізувалося у більшості галузей – транспорті, металургії, хімічній

промисловості, а також серед фізичних осіб. Це відображає ширше охоплення економіки та зниження залежності від окремих секторів.

Отже, упродовж 2022–2024 років АТ «ПУМБ» продемонстрував поступове зміцнення фінансової безпеки. Банк зумів наростити ресурсну базу, відновити прибутковість, диверсифікувати кредитний портфель та збалансувати структуру активів і пасивів. Це свідчить про його здатність ефективно функціонувати навіть у кризових умовах, підтримувати клієнтів та відігравати стабілізуючу роль у фінансовій системі України.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

3.1. Основні загрози та виклики фінансовій безпеці комерційних банків

Фінансова безпека комерційних банків є ключовою умовою стабільності всієї банківської системи та економіки держави. У сучасних умовах вона формується під впливом багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів, які створюють як можливості для розвитку, так і серйозні загрози.

Однією з головних небезпек виступає макроекономічна нестабільність. Коливання валютного курсу, інфляційні процеси та падіння виробництва безпосередньо впливають на платоспроможність клієнтів і якість кредитного портфеля. У періоди криз банки стикаються з проблемою неповернення позик, що підвищує рівень проблемних активів і потребує формування значних резервів.

Не менш важливим викликом є ризики ліквідності та капіталізації. Залежність від депозитів населення, недостатня диверсифікація джерел фінансування та низький рівень власного капіталу можуть поставити банк у складне становище, коли він не здатний виконати свої зобов'язання. Забезпечення належного рівня ліквідності та дотримання нормативів НБУ стає критичною умовою фінансової безпеки.

Зростання цифровізації банківських послуг породжує нові технологічні та кіберзагрози. Кібератаки, шахрайство та витік даних можуть призвести до значних фінансових втрат і підірвати довіру клієнтів. Тому банки змушені інвестувати у сучасні системи захисту та постійно вдосконалювати інформаційну безпеку.

Регуляторні та правові виклики також мають вагомe значення. Часті зміни законодавства, посилення вимог міжнародних стандартів та контроль з боку

регулятора вимагають від банків гнучкості й здатності швидко адаптуватися. Недотримання нормативів може призвести до санкцій або навіть втрати ліцензії.

Особливе місце серед загроз займають геополітичні та воєнні фактори. В умовах політичної нестабільності та воєнних дій банки стикаються з підвищеною невизначеністю, зростанням ризику неплатежів і скороченням ресурсної бази. Це потребує від них додаткових механізмів управління ризиками та підтримки довіри клієнтів.

Водночас поряд із зовнішніми викликами дедалі більшої ваги набувають внутрішні трансформації, пов'язані з цифровізацією банківської діяльності. Розширення цифрових каналів обслуговування клієнтів — мобільних застосунків, інтернет-банкінгу, дистанційних сервісів — відкриває нові можливості для розвитку, але водночас створює додаткові ризики. Автоматизація процесів зменшує людський фактор і підвищує швидкість операцій, проте робить банківську систему більш залежною від технологій та інформаційних систем.

У таких умовах кіберризики стають одним із ключових чинників фінансової безпеки. Кібератаки можуть призвести до витоку конфіденційних даних, блокування доступу до систем чи навіть до фінансових втрат. Зростає ймовірність шахрайських схем, пов'язаних із використанням цифрових каналів, зокрема фішингу, соціальної інженерії та атак на платіжні системи.

Автоматизація внутрішніх процесів, таких як управління ризиками, кредитний скоринг чи моніторинг транзакцій, вимагає високої надійності алгоритмів та захисту від маніпуляцій. Помилки у програмному забезпеченні або недосконалість моделей можуть стати джерелом системних загроз.

Таким чином, цифрова трансформація банківської сфери, з одного боку, забезпечує ефективність і конкурентоспроможність, а з іншого — підсилює роль кіберризиків у системі фінансової безпеки. Це вимагає від банків постійних інвестицій у кіберзахист, розробку комплексних стратегій інформаційної безпеки

та підвищення фінансової грамотності клієнтів, щоб мінімізувати потенційні загрози.

За визначенням Кучмійової Т. С. та Орешко А. Ф., кіберризика є сукупністю загроз, що виникають унаслідок використання цифрових технологій та можуть призвести до порушення конфіденційності, доступності, цілісності інформації, збоїв у роботі фінансових систем або прямої фінансової шкоди [42-44]. У їхній класифікації виділяють чотири ключові групи загроз, кожна з яких у воєнний період загострюється (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Класифікація основних кіберризики в діяльності банківських установ

Група кіберризики	Суть ризику	Типові прояви / приклади
1	2	3
1. Зовнішні кіберзагрози	Загрози, що формуються з боку зовнішніх хакерських груп або організованих кіберзлочинців.	DDoS-атаки на мобільний додаток чи сайт банку Фішингові кампанії під виглядом держорганів Впровадження шкідливих програм (віруси, трояни) Крадіжка платіжних даних
2. Внутрішні загрози	Ризики, пов'язані з людським фактором або поведінкою персоналу.	Помилкове відкриття заражених файлів Недотримання процедур доступу Навмисний витік інформації Недбалість при роботі з даними
3. Технологічні ризики	Ризики, що виникають через недоліки технічної інфраструктури або ПЗ.	Вразливості у програмному забезпеченні Недоліки автентифікації Збої в резервному копіюванні Перевантаження інфраструктури при піках онлайн-операцій
4. Ризики третіх сторін	Загрози, що виникають унаслідок взаємодії з підрядниками та провайдерами.	Вразливість хмарного сервісу Атака через сторонній API Недотримання партнером стандартів безпеки Ненадійність програмного постачальника

Для зниження ризиків Кучмійова та Орешко пропонують впровадження SIEM-систем, багатофакторну автентифікацію, регулярний аудит, навчання

персоналу та контроль за підрядниками [44]. Більшість із цих заходів уже інтегровані у діяльність ПУМБ.

За звітом банку, Наглядова рада ПУМБ у 2024 році приділила особливу увагу питанням кібербезпеки та забезпечення безперервної діяльності критичної ІТ-інфраструктури. Це підтверджується розвитком таких систем [38]:

1. Модель трьох ліній захисту: 1-а: операційний контроль та самооцінка ризиків; 2-а: незалежний контроль, ризик-менеджмент, комплаєнс; 3-я: внутрішній аудит. Ця модель відповідає міжнародним стандартам ISO 27001, DORA та рекомендаціям Basel Committee[10].

2. Технологічні інструменти кіберзахисту. ПУМБ використовує: багатофакторну автентифікацію; шифрування транзакцій; безперервний моніторинг операцій; захищені канали передавання даних; системи швидкого реагування на інциденти.

3. Резервні дата-центри та плани безперервності. В умовах війни банк реалізував: географічне дублювання серверів, сценарне планування відключень, резервні канали зв'язку, автономні джерела живлення.

Отже, фінансова безпека комерційних банків формується у складному середовищі, де поєднуються економічні, технологічні, правові та політичні чинники. Основні виклики полягають у необхідності забезпечення стійкості, ефективного управління ризиками, розвитку цифрових технологій та підтримки довіри клієнтів. Лише комплексне реагування на ці загрози дозволить банкам зберегти стабільність і виконувати свою ключову роль у розвитку економіки.

3.2. Стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки банків

Фінансова безпека комерційних банків є фундаментальною складовою стабільності всієї фінансової системи держави. Вона визначає здатність банків

ефективно виконувати свої функції – акумулювати ресурси, забезпечувати кредитування економіки, здійснювати розрахунки та підтримувати довіру клієнтів. У сучасних умовах, коли економічне середовище характеризується високою невизначеністю, а технологічні зміни відбуваються надзвичайно швидко, питання стратегічного вдосконалення фінансової безпеки набуває особливої актуальності.

Зовнішні фактори – макроекономічні кризи, геополітична нестабільність, воєнні ризики – поєднуються з внутрішніми викликами, такими як зростання кіберзагроз, потреба у цифровій трансформації та необхідність підвищення ефективності управління ризиками. У такій ситуації банки мають не лише реагувати на поточні проблеми, а й формувати довгострокові стратегії, спрямовані на зміцнення фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Відтак серед стратегічних напрямів можемо виділити такі, як [42-44]:

1. Зміцнення капіталізації та ліквідності: банки повинні забезпечувати достатній рівень власного капіталу, який дозволяє покривати можливі збитки та підтримувати довіру клієнтів. Важливим є дотримання нормативів НБУ та міжнародних стандартів, а також диверсифікація джерел фінансування – від депозитів населення до залучення коштів на міжнародних ринках.

2. Удосконалення системи управління ризиками: сучасна банківська діяльність потребує комплексного ризик-менеджменту. Це включає кредитні, ринкові, операційні та кіберризики. Стратегічним напрямом є впровадження систем раннього попередження, стрес-тестування та використання аналітичних моделей прогнозування, що дозволяють мінімізувати негативні наслідки кризових явищ.

3. Цифрова трансформація та кіберзахист: розвиток цифрових каналів обслуговування клієнтів підвищує ефективність і доступність банківських послуг, але водночас створює нові загрози. Кібератаки, шахрайство та витік даних можуть підірвати фінансову безпеку. Тому банки мають інвестувати у багаторівневі

системи кіберзахисту, автоматизовані механізми моніторингу та реагування на інциденти.

4. Розвиток фінансової інклюзії: залучення ширших верств населення та малого бізнесу до банківських послуг знижує ризики концентрації та підвищує стійкість системи. Це включає розвиток мобільних застосунків, digital-банкінгу та інноваційних продуктів, що роблять фінансові послуги доступними навіть у віддалених регіонах.

5. Підвищення прозорості та довіри клієнтів: фінансова безпека неможлива без довіри суспільства. Банки мають забезпечувати прозорість операцій, дотримання принципів корпоративного управління та відкриту комунікацію з клієнтами щодо захисту їхніх коштів.

6. Інтеграція з міжнародними стандартами: гармонізація регуляторних вимог із міжнародними нормами дозволяє банкам інтегруватися у глобальний фінансовий простір, залучати іноземні інвестиції та підвищувати конкурентоспроможність.

Отже, стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки банків охоплюють комплекс заходів – від зміцнення капіталізації та управління ризиками до цифрової трансформації та розвитку фінансової інклюзії. Їх реалізація дозволяє банкам не лише протистояти сучасним загрозам, а й формувати довгострокову стійкість, що є запорукою стабільності всієї економіки.

3.3. Перспективи інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України

Фінансова інклюзія – це не лише доступ до базових банківських послуг, а й створення умов для рівного та безпечного використання фінансових інструментів усіма верствами населення. У стратегії сталого розвитку України вона має подвійне

значення: з одного боку, сприяє економічному зростанню та соціальній згуртованості, а з іншого – зміцнює фінансову безпеку держави та банківської системи.

Розширення доступу до фінансових послуг знижує рівень тіньової економіки, підвищує прозорість грошових потоків і формує стабільну ресурсну базу для банків. Це напряду впливає на їхню ліквідність та здатність протистояти кризам. Залучення більшої кількості клієнтів у формальний фінансовий сектор зменшує ризики масових неплатежів і підвищує довіру до банківської системи [33-35].

Інтеграція фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку неможлива без цифрових каналів – мобільних застосунків, онлайн-банкінгу, електронних платежів. Проте це підсилює роль кіберризиків. Для забезпечення фінансової безпеки необхідно інвестувати у багаторівневі системи захисту, розробляти стандарти кіберстійкості та підвищувати фінансову грамотність населення щодо безпечного користування цифровими сервісами.

Також фінансова інклюзія сприяє зменшенню нерівності, адже забезпечує доступ до кредитів, страхування та заощаджень для вразливих груп населення. Це знижує соціальні ризики та підвищує стійкість банківської системи, оскільки розширена клієнтська база формує більш диверсифіковані джерела доходів і ресурсів.

У такій площині Національний банк України та уряд мають інтегрувати фінансову інклюзію у політику фінансової безпеки: створювати стимули для банків у розвитку інклюзивних продуктів; забезпечувати прозорість та захист прав споживачів; впроваджувати програми фінансової грамотності; гармонізувати регуляторні вимоги з міжнародними стандартами.

Загалом, інтеграція фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України є не лише соціальним завданням, а й ключовим елементом фінансової безпеки. Вона зміцнює ресурсну базу банків, знижує ризики тіньових операцій, підвищує довіру

клієнтів і забезпечує стійкість фінансової системи в умовах економічних та геополітичних викликів.

Очевидно, що фінансова інклюзія напряму пов'язана з кількома цілями сталого розвитку: зменшення бідності, гендерна рівність, економічне зростання та гідна праця, інновації та інфраструктура, зниження нерівності, мир і сильні інституції. Вона зменшує бар'єри доступу до капіталу для МСП, підтримує самозайнятість і формування «подушки безпеки» для домогосподарств, а також підвищує податкову та соціальну дисципліну через формалізацію доходів. У поєднанні з цифровими державними сервісами вона прискорює надання адресної допомоги, мінімізує витрати та підвищує прозорість.

Україна суттєво просунулась у цифровізації (масове використання мобільних застосунків, розбудова е-послуг), однак зберігаються структурні розриви:

- регіональна нерівність: нижча проникність послуг у сільських та прифронтових територіях;
- вразливі групи: ВПО, люди з інвалідністю, пенсіонери, низькодохідні домогосподарства мають обмежений доступ або низьку довіру до фінансових сервісів;
- кредитний розрив МСП: дефіцит довгого та «розумного» фінансування, обмежені інструменти ризик-шерінгу;
- фінансова грамотність: прогалини у навичках управління бюджетом, боргом, кібербезпекою;
- дані та інтероперабельність: недостатня інтеграція реєстрів, слабкі механізми використання альтернативних даних для скорингу.

Політика та регулювання у сфері фінансової інклюзії передбачає зміцнення прав споживачів шляхом запровадження єдиних стандартів прозорості тарифів, використання простих договорів та обов'язкових «ключових інформаційних листів» для продуктів. Важливим напрямом є пропорційне регулювання для

інновацій, що включає «регуляторні пісочниці» для фінтеху, відкриті API у форматі Open Finance, а також надійні рамки електронної ідентифікації та цифрової верифікації клієнтів. Додатково стимулюється інклюзивне кредитування через державні та донорські гарантії, страхування кредитних ризиків малого та середнього бізнесу, а також пільгові програми для «зелених» і соціальних проєктів. Державні закупівлі та соціальні виплати переводяться у безготівкові канали, що забезпечує адресність, швидкість і мінімізацію ризиків, пов'язаних із готівкою.

Цифрова та фізична інфраструктура має ключове значення для інклюзії. Пріоритетом є розвиток широкосмугового інтернету та мобільного покриття у сільських і прифронтових територіях. Важливим є забезпечення платіжної інтеперабельності через єдині стандарти швидких платежів, QR-екосистеми та локальні схеми з низькими комісіями. Інклюзивні точки доступу створюються у вигляді мобільних офісів, банкоматів з універсальним дизайном та партнерських мереж, що включають поштові відділення, кооперативи та громади.

Продукти та сервіси розвиваються у напрямі мікрофінансування та мікрострахування, які передбачають дрібні премії, прості виплати та покриття агроризиків і життєвих подій. Цифрові ощадні інструменти «за замовчуванням» включають автозаощадження, цільові «конверти» та мотиваційні бонуси. Альтернативний скоринг базується на даних комунальних платежів, торгівлі та логістики для оцінки кредитоспроможності МСП та самозайнятих. Простими та доступними залишаються іпотечні та енергоефективні кредити зі стандартизованими пакетами та субсидованими ставками на термомодернізацію житла й бізнесу.

Канали впливу на стійкий розвиток проявляються у кількох площинах. Економічна стійкість забезпечується розширенням доступу до фінансування для МСП і фермерів, що підвищує продуктивність та зайнятість. Соціальна згуртованість досягається через безпечні перекази, страхування та адресні виплати,

які зменшують вразливість домогосподарств. Екологічна трансформація відбувається завдяки цільовим фінансовим продуктам для «зелених» інвестицій, що пришвидшують декарбонізацію. Цифрове врядування забезпечується інтеграцією фінансових даних із державними реєстрами, що покращує таргетування політик і зменшує корупційні ризики.

Ризики та запобіжники охоплюють кібербезпеку, яка потребує багаторівневого захисту, створення SOC/CSIRT, навчання клієнтів та страхування від кіберризиків. Надмірна заборгованість контролюється через відповідальне кредитування, встановлення лімітів за доходами та раннє попередження про боргові навантаження. Етика даних передбачає чітку згоду користувача, мінімізацію збору даних, аудит алгоритмів та запобігання дискримінації у скорингу. Охоплення вразливих груп забезпечується субсидованими тарифами, офлайн-альтернативами, підтримкою «помічників-навігаторів» у громадах та універсальним дизайном сервісів.

Дорожня карта впровадження включає короткий горизонт у 12-18 місяців, де передбачено запуск регуляторних пісочниць та Open Finance, цифровізацію соціальних виплат для ВПО та малозабезпечених, масштабування гарантій для МСП та впровадження базової програми фінансової грамотності. У середньому горизонті 2-3 роки планується розвиток мікрострахування та агрострахування, масова термомодернізація житла через енергоефективні кредити та створення інклюзивної інфраструктури у віддалених районах. Довгий горизонт у 3–5 років передбачає формування єдиної інтероперабельної платіжної екосистеми, повномасштабний розвиток Open Finance та створення інклюзивних капітальних ринків через народні облігації та «зелені» бонди.

Отже, інтеграція фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України є практичним шляхом зниження нерівності, прискорення відновлення та переходу до «зеленої» і цифрової економіки. Вона базується на трьох ключових площинах:

підзвітній політиці та пропорційному регулюванню, доступній технічній і платіжній інфраструктурі, а також простих і безпечних продуктах для реальних потреб людей і бізнесу. За такої конфігурації фінансова інклюзія стає ядром стійкого розвитку з вимірюваними результатами, які відчувають громади, підприємці та кожне домогосподарство.

Висновки до розділу 3

Аналіз проблем та перспектив фінансової безпеки комерційних банків показує, що сучасне середовище їх функціонування є надзвичайно складним і багатовимірним. Банки одночасно стикаються з макроекономічними ризиками, геополітичною нестабільністю, воєнними викликами та внутрішніми трансформаціями, пов'язаними з цифровізацією. Це формує широкий спектр загроз – від неповернення кредитів і дефіциту ліквідності до кіберризиків та правових обмежень.

Важливим висновком є те, що фінансова безпека банків не може розглядатися лише як внутрішня стійкість окремих установ. Вона є системним явищем, яке визначає стабільність усієї економіки, ефективність монетарної політики та рівень довіри суспільства. Тому стратегічні напрями її вдосконалення мають охоплювати комплекс заходів: нарощення капіталізації, диверсифікацію джерел фінансування, удосконалення ризик-менеджменту, розвиток цифрових технологій та кіберзахисту, а також підвищення прозорості й фінансової інклюзії.

Перспективи інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України підтверджують, що доступність фінансових послуг для населення та бізнесу є не лише соціальним завданням, а й ключовим елементом фінансової

безпеки. Вона сприяє зменшенню тіньової економіки, формуванню стабільної ресурсної бази банків, підвищенню довіри клієнтів та стійкості фінансової системи.

Отже, фінансова безпека комерційних банків у сучасних умовах формується на перетині економічних, технологічних та соціальних факторів. Її забезпечення потребує комплексного підходу, який поєднує державну політику, міжнародні стандарти та внутрішні системи управління ризиками. Лише за умови реалізації стратегічних напрямів та інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку банки зможуть виконувати свою стабілізуючу роль і залишатися драйверами економічного зростання України.

ВИСНОВКИ

Фінансова безпека комерційних банків є фундаментальною умовою стабільності фінансової системи та сталого розвитку економіки України. У ході виконання магістерської роботи було поставлено низку завдань, які дозволили комплексно дослідити це питання та сформулювати ґрунтовні висновки.

Насамперед було розкрито сутність та значення фінансової безпеки комерційних банків у сучасній економіці. Вона визначається як стан захищеності банків від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує їхню стійкість, ліквідність та платоспроможність. Фінансово безпечні банки здатні виконувати ключові функції фінансового посередництва, підтримувати кредитування бізнесу та населення, забезпечувати безперебійність платіжної інфраструктури й формувати довіру до фінансової системи.

Далі було визначено роль фінансової безпеки як складової економічної безпеки держави. Стан банківської системи безпосередньо впливає на макрофінансову стабільність, інвестиційну привабливість та соціальну згуртованість. Недостатній рівень капіталізації чи ліквідності окремих банків може трансформуватися у системні ризики, що загрожують економічному суверенітету держави.

У роботі досліджено методологічні підходи та нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки банків. Використано комплекс методів, серед яких наукова абстракція, системний підхід, порівняння та аналогії, горизонтальний і вертикальний аналіз, коефіцієнтний метод, економіко-статистичний аналіз, SWOT-аналіз, а також графічні й табличні інструменти. Це дозволило сформувати системне бачення фінансової безпеки та оцінити її стан у динаміці.

Практичний аналіз проведено на прикладі АТ «ПУМБ». Дослідження показало, що у 2022–2024 роках банк продемонстрував поступове зміцнення

ресурсної бази, відновлення прибутковості та диверсифікацію кредитного портфеля. Попри збитки у 2023 році, у 2024 році банк відновив фінансову стійкість, що підтверджує його здатність адаптуватися до кризових умов та підтримувати клієнтів.

Оцінено вплив цифровізації та кіберризиків на фінансову стійкість банків. Розвиток онлайн-банкінгу та мобільних сервісів підвищує ефективність і доступність фінансових послуг, але водночас створює нові загрози. Кіберризики стають одним із ключових чинників фінансової безпеки, що потребує інвестицій у багаторівневі системи кіберзахисту та підвищення фінансової грамотності клієнтів.

Окреслено основні загрози та перспективи розвитку фінансової безпеки банківського сектору.

До головних викликів належать макроекономічна нестабільність, ризики ліквідності та капіталізації, геополітичні та воєнні фактори, регуляторні зміни та технологічні ризики.

Для їх подолання запропоновано стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки, серед яких зміцнення капіталізації та ліквідності, удосконалення системи управління ризиками, цифрова трансформація та кіберзахист, розвиток фінансової інклюзії, підвищення прозорості та інтеграція з міжнародними стандартами.

Особливу увагу приділено перспективам інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України. Доведено, що розширення доступу до фінансових послуг сприяє зниженню тіньової економіки, формуванню стабільної ресурсної бази банків, підвищенню довіри клієнтів та соціальній згуртованості. Це є важливим елементом фінансової безпеки та одночасно чинником сталого розвитку.

Таким чином, виконання поставлених завдань дозволило підтвердити, що фінансова безпека комерційних банків є стратегічною основою сталого розвитку

України. Її забезпечення потребує комплексного підходу, який поєднує державну політику, міжнародні стандарти та внутрішні системи управління ризиками. Лише за таких умов банки зможуть виконувати свою стабілізуючу роль, підтримувати економіку у кризових ситуаціях та стати драйверами післявоєнного відновлення і довгострокового економічного зростання.

Перспективи розвитку фінансової безпеки комерційних банків у контексті сталого розвитку України можна окреслити у кількох взаємопов'язаних напрямках.

По-перше, очікується подальше зміцнення капіталізації та ліквідності банківського сектору. Це передбачає нарощення власного капіталу, диверсифікацію джерел фінансування та активне використання міжнародних фінансових інструментів. Такий підхід дозволить банкам підвищити стійкість до кризових явищ і забезпечити довгострокову стабільність.

По-друге, перспективним є удосконалення систем управління ризиками. Використання сучасних аналітичних моделей, стрес-тестування та систем раннього попередження дасть змогу мінімізувати негативні наслідки макроекономічних та геополітичних викликів.

По-третє, цифрова трансформація стане одним із ключових драйверів розвитку. Розширення онлайн-банкінгу, мобільних сервісів та впровадження інноваційних фінтех-рішень підвищить ефективність банківських операцій, але водночас потребуватиме посилення кіберзахисту та формування культури безпечного користування цифровими продуктами.

По-четверте, важливим напрямом є інтеграція фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку. Забезпечення доступу до фінансових послуг для широких верств населення, малого та середнього бізнесу сприятиме зниженню нерівності, розширенню економічних можливостей і формуванню стабільної ресурсної бази банків.

По-п'яте, перспективи розвитку фінансової безпеки пов'язані з гармонізацією регуляторних вимог із міжнародними стандартами. Це дозволить українським банкам інтегруватися у глобальний фінансовий простір, залучати іноземні інвестиції та підвищувати конкурентоспроможність.

Таким чином, перспективи фінансової безпеки комерційних банків полягають у поєднанні зміцнення внутрішньої стійкості, цифрової трансформації, розвитку фінансової інклюзії та інтеграції з міжнародними практиками. Реалізація цих напрямів забезпечить не лише стабільність банківської системи, а й створить міцне підґрунтя для сталого економічного розвитку України.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА

1. Мордань Є. Ю., Журавка О. С., Діденко К. В., Кравченко Я. І. Фінансова безпека банківської системи України: сутність та оцінка. *Бізнес Інформ*. 2021. № 1. С. 243–251. URL: [business-inform-2021-1_0-pages-243_251.pdf](#)
2. Барановський О. І., Федорущенко Б.В. Формування системи забезпечення фінансової безпеки банківського сектору, *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*, 2021, № 5 (40)
3. World Bank. Global Economic Prospects, 2021, URL: [openknowledge.worldbank.org+2Світовий банк+2](#)
4. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Київ: НБУ, 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H1.pdf?v=14
5. World Bank. Europe and Central Asia Economic Update: Data, Digitalization, and Governance. *Spring*, 2021. URL: [World Bank+2openknowledge.worldbank.org+2](#)
6. Monica Brezzi, Santiago González, David Nguyen, Mariana Prats, OECD framework on drivers of trust in public institutions to meet current and future challenges, *OECD Reports*, 2021, № 48. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/12/an-updated-oecd-framework-on-drivers-of-trust-in-public-institutions-to-meet-current-and-future-challenges_bfa20b1b/b6c5478c-en.pdf?utm_source=chatgpt.com
7. European Central Bank, Financial Stability Review, 2022. URL: [Financial Stability Review, May 2022](#)
8. The World Bank, Global Economic Prospects, 2025. URL: [Global Economic Prospects -- June 2025](#)
9. International monetary fund, *Global financial stability report*, 2020. URL: [Global Financial Stability Report, October 2020: Bridge to Recovery; October 23, 2020](#)

10. Basel Committee on Banking Supervision, *Basel III Monitoring Report*, 2025. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d599.pdf?utm>
11. Національний банк України, Звіт про фінансову стабільність, 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H1.pdf?v=14
12. Пестовська З.С., Фінансова безпека банківської діяльності: сучасні аспекти діагностики, *Нобелівський вісник*, 2018, № 1 (11).
13. International Monetary Fund, Revised basel core principles for effective banking supervision, 2024.
14. International Monetary Fund, Global Financial Stability Report: bridge to recovery, 2020. URL: [Global Financial Stability Report, October 2020: Global Financial Stability Overview - Bridge to Recovery; October 14, 2020](https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2020/10/14/Global-Financial-Stability-Overview-Bridge-to-Recovery-October-14-2020)
15. Демчишак Н.Б., Лоїк Р.В., Лоїк А.В., Розвиток цифрових технологій у банківській системі України: інновації в кредитуванні, ризики та перспективи, *Економіка та суспільство*, 2024, №61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3714/3636>
16. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О., *Фінансова безпека держави: навчальний посібник*, Львів, 2020.
17. Коковіхіна О. О. *Фінансова безпека: конспект лекцій*. Харків, 2021.
18. Барановський О. І., Лагно А. А., Природа фінансової безпеки банківської системи, *Світ фінансів*, 2022, № 3(72). <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1540>
19. Скриль В. В., Забураєва О. Ю., Федоренко Н. М., Фінансова безпека банків як складова фінансової безпеки держави, *Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Полтава, 2020. С. 195–196.
20. Мордань Є. Ю., Журавка О. С., Діденко К. В., Кравченко Я. І., Фінансова безпека банківської системи України: сутність та оцінка, *БізнесІнформ*,

2021, №1, С. 243–251.

21. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М., *Економічний аналіз: навч. посіб.*, 2018, Полтава: РВВД ПДАА. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f7d688d2-50c5-442d-abc7-9654fdde79f8/content>

22. Макаренко Ю. П., Сущенко Т. В., аналіз управління ліквідністю банку, *Ефективна економіка*, 2022, №1.

23. Ситник Н.С., Ясіновська І.Ф., *Фінансовий аналіз: навчальний посібник*, Львів, 2025.

24. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368. Верховна Рада України, Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#n25>

25. Карчева Г., Карчева І., Теоретичні та практичні аспекти управління фінансово-економічною безпекою банків, *Економічний аналіз*, 2022, № 1(32), С. 188-198. URL: <https://doi.org/10.35774/econa2022.01.188>

26. Круглякова, В. В., Гнатюк, В. М., Фінансова стійкість банків в сучасних умовах політико-економічної невизначеності, *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*, №12, С.42–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2024_12_9.

27. Колесніченко, А. С., Литвинов, І. Ю., Теоретичні аспекти визначення сутності поняття фінансової стійкості комерційного банку, *Ефективна економіка*, № 3, 2024. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_3_67.

28. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова НБУ, № 351, 2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.

29. Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова НБУ, № 373, 2011. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>

30. Про банки і банківську діяльність: Закон України, 2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

31. Чхеайло, А., Кухар, Д., Фінансова стійкість та стабільність банку в сучасних умовах воєнного стану, *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*, 2022, № 3, С.7–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fcspd_2022_3_3.

32. Приказюк, Н. В., Загороднюк, Ю. В., Сучасні підходи до управління проблемними кредитами в банках, *Причорноморські економічні студії*, 2022, № 73, С.103-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2022_73_18.

33. Хуторна М.Е., Жежерун Ю.В., Котлярова К.А., Індикативний підхід до оцінювання рівня доступності фінансових послуг як аналітичне забезпечення функціонування інституту фінансової інклюзії в умовах фінансової нестабільності, *Вісник університету банківської справи*, 2021, № 3 (42), С.25-32.

34. Скиба М., Силкіна Ю., Післявоєнне економічне відновлення: роль малого та середнього бізнесу в Україні, *Економіка та безпека бізнесу в XXI столітті* матеріали: міжнародної науково-практичної конференції, 2025, Київ. URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6b4bd9fb-fe18-41ef-afd7-fd0b1cc757d3/content>

35. Березовик В.М., Сибірцев В.В., Подплетній В.В., Ефективність мобільних фінансових технологій в розвитку банківського сектору, *Актуальні питання економічних наук*, 2025. URL: <https://zenodo.org/records/17060323>

36. Воробйов , В. В., Майхер , О. О., Корапінка, П. С., Цисельський, В. О., Манджала, А. Д., Беляєв, Ю. В., Вплив діджиталізації і сучасних інформаційних технологій на стійкість банківської системи в умовах воєнного стану, *Академічні візії*, 2024, №28. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1207>

37. Кількість відділень банків за рік скоротилася на 200: рейтинг на 1 січня, РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/kilkist-viddilen-bankiv-rik-skorotilasya-1704954503.html>
38. Офіційний сайт АТ «ПУМБ». URL: <https://www.pumb.ua/>
39. Тарифи АТ "ПУМБ" на обслуговування фізичних осіб. Офіційний сайт АТ «ПУМБ». URL: [press_content_тарифи на обслуговування фо 30.08.2024.pdf](#)
40. Офіційний сайт АТ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/terms>
41. Офіційний сайт АТ «ТаскомБанк». URL: <https://tascombank.ua/>
42. Пантелєєва Н.М., Фінансова безпека в умовах цифрової економіки: очікування і реальність, *Міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір»*, 2020, № 2(38). URL: <http://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/209289>
43. Соломатіна Т.В., Вплив цифрових платформ на конкуренцію в банківській сфері та фінансових послугах, *Економіка та суспільство*, 2025, № 77. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6360/6303>
44. Кучмієва Т. С., Орешко А. Ф., Кіберризика у фінансовому секторі: запобігання та контроль, *Цифрова економіка : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф.*, 2025 Київ: Київський національний економічний університет, С.1029-1031. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/22498/1/1029-1031.pdf>

Додаток А

Фінансова звітність банку

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2022 рік	2021 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	46 455 869	21 326 213
Кредити та аванси банкам	7	3 490 916	2 802 502
Інвестиції в цінні папери	8	12 586 771	23 142 132
Кредити та аванси клієнтам	9	43 770 237	53 086 793
Поточні податкові активи		32 962	–
Похідні фінансові активи	18	–	10 814
Інші фінансові активи	12	2 419 697	1 625 557
Інші нефінансові активи	12	330 806	281 383
Основні засоби	10	1 710 376	1 698 168
Інвестиційна нерухомість	10	59 168	62 099
Нематеріальні активи, за винятком гудвілу	10	654 811	255 846
Активи з права користування	11	259 282	344 117
Відстрочені податкові активи	24	203 325	13 200
Всього активів		111 974 220	104 648 824
Зобов'язання			
Зобов'язання перед Центральним банком	13	4 188 304	5 693 029
Кошти банків	14	2 324 222	1 445 197
Кошти клієнтів	15	90 299 888	80 871 781
Похідні фінансові зобов'язання	18	93 807	8 204
Орендні зобов'язання	16	274 383	379 968
Поточні податкові зобов'язання		–	257 844
Інші фінансові зобов'язання	17	2 546 201	2 508 955
Інші нефінансові зобов'язання	17	551 034	922 553
Всього зобов'язань		100 277 839	92 087 531
Власний капітал			
Акціонерний капітал	19	4 780 595	4 780 595
Емісійний дохід		101 660	101 660
Дооцінка		430 759	437 533
Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(350 345)	124 623
Резервний капітал		2 909 909	2 909 909
Нерозподілений прибуток		3 823 803	4 206 973
Всього власного капіталу		11 696 381	12 561 293
Всього зобов'язань та власного капіталу		111 974 220	104 648 824

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школярєнко (Фінансовий директор)

Продовження додатку _

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ТРЕТІЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про прибуток або збиток за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	14 512 778	11 643 088
Процентні доходи	20	382 603	191 009
Процентні витрати	20	(4 740 903)	(2 603 206)
Чистий процентний дохід		10 154 478	9 230 891
Комісійні доходи	21	3 205 014	3 166 429
Комісійні витрати	21	(1 183 751)	(1 119 867)
Чистий комісійний дохід		2 021 263	2 046 562
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	6,7,8,9, 12, 28	(10 338 901)	(763 463)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		1 264 678	160 498
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		166 962	191 191
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(50 656)	13 858
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	(249)	1 673
Прибутки (збитки) від зміни справедливої вартості похідних інструментів		177 491	(59 557)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(2)	(1 225)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів	5	1 243 421	-
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		1 064	1 062
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		2 109	(950)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	12, 28	(80 449)	(2 021)
Інші прибутки (збитки)	22	231 755	74 042
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		4 792 964	10 892 561
Операційні витрати	23	(5 278 302)	(5 781 289)
Прибуток (збиток) до оподаткування		(485 338)	5 111 272
Доходи від повернення податку (витрати на сплату податку)	24	87 615	(923 680)
Прибуток (збиток) за звітний період		(397 723)	4 187 592
Прибуток (збиток) на акцію (гривень на акцію)	30	(27,77)	292,35

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	2022 рік	2021 рік
Прибуток (збиток) за звітний період	(397 723)	4 187 592
Інший сукупний дохід		
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування</i>		
Прибутки/(збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(629 885)	6 219
Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	50 656	(13 858)
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	104 261	1 375
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	(474 968)	(6 264)
<i>Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	9 530	-
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(1 751)	-
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	7 779	-
Інший сукупний збиток за рік, за вирахуванням податків	(467 189)	(6 264)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(збитку) за звітний період	(864 912)	4 181 328

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	2022 рік	2021 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Проценти отримані	13 646 770	11 939 356
Проценти сплачені	(4 690 264)	(2 542 475)
Комісійні доходи, що отримані	3 162 954	3 159 364
Комісійні витрати, що сплачені	(1 177 175)	(1 095 800)
Чисте збільшення/(зменшення) від операцій з іноземною валютою	1 264 678	160 498
Чисте збільшення/(зменшення) від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 517 308	(79 334)
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності	94 038	82 101
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені	(4 680 602)	(4 825 076)
Сплата податків на прибуток	(290 804)	(807 972)
Чисті грошові потоки від (використані у) діяльності	8 846 903	5 990 662
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Кредити та аванси банкам	292 113	(1 414 154)
Інвестиції в цінні папери*	8	72 728
Кредити та аванси клієнтам	3 591 758	(16 273 652)
Інші фінансові активи	(625 891)	(1 079 191)
Інші нефінансові активи	(11 547)	692
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>		
Зобов'язання перед Центральним банком	(1 499 500)	1 500 000
Кошти банків	157 764	285 299
Кошти клієнтів	1 130 171	25 434 014
Боргові цінні папери, емітовані банком	-	(116)
Інші фінансові зобов'язання	271 028	745 974
Інші нефінансові зобов'язання	(511 776)	405 983
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)	11 641 031	15 668 239
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(433 844)	(406 224)
Надходження від продажу основних засобів	4 027	26 051
Придбання нематеріальних активів	(702 158)	(207 836)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості	-	6 074
Придбання цінних паперів	(39 572 817)	(157 464 031)
Надходження від реалізації інвестицій в цінні папери	49 734 649	152 116 041
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)	9 029 857	(5 929 925)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Дивіденди сплачені (Примітка 19)	-	(1 304 046)
Виплати за орендними зобов'язаннями	(113 018)	(154 242)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності) (Примітка 31)	(113 018)	(1 458 288)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	4 579 289	(1 486 847)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(7 503)	(1 804)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	25 129 656	6 791 375
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	21 326 213	14 534 838
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (Примітка 6)	46 455 869	21 326 213

* Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-78 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Продовження додатку _

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про зміни у власному капіталі за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінені за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Власний капітал на 31 грудня 2020 р.	4 780 595	101 660	448 068	130 887	1 605 862	2 616 939	9 684 011
Прибуток	-	-	-	-	-	4 187 592	4 187 592
Інший сукупний збиток	-	-	-	(6 264)	-	-	(6 264)
Всього сукупний збиток рік	-	-	-	(6 264)	-	4 187 592	4 181 328
Дивіденди, визнані як розподіл між власниками (Примітка 19)	-	-	-	-	-	(1 304 046)	(1 304 046)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(10 535)	-	-	10 535	-
Розподіл прибутку минулих років (Примітка 19)	-	-	-	-	1 304 047	(1 304 047)	-
Власний капітал на 31 грудня 2021 р.	4 780 595	101 660	437 533	124 623	2 909 909	4 206 973	12 561 293
Збиток	-	-	-	-	-	(397 723)	(397 723)
Інший сукупний прибуток (збиток)	-	-	7 779	(474 968)	-	-	(467 189)
Всього сукупний прибуток (збиток) за рік	-	-	7 779	(474 968)	-	(397 723)	(864 912)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(14 553)	-	-	14 553	-
Власний капітал на 31 грудня 2022 р.	4 780 595	101 660	430 759	(350 345)	2 909 909	3 823 803	11 696 381

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-78 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

5

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про зміни у власному капіталі за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінені за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Власний капітал на 31 грудня 2020 р.	4 780 595	101 660	448 068	130 887	1 605 862	2 616 939	9 684 011
Прибуток	-	-	-	-	-	4 187 592	4 187 592
Інший сукупний збиток	-	-	-	(6 264)	-	-	(6 264)
Всього сукупний збиток рік	-	-	-	(6 264)	-	4 187 592	4 181 328
Дивіденди, визнані як розподіл між власниками (Примітка 19)	-	-	-	-	-	(1 304 046)	(1 304 046)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(10 535)	-	-	10 535	-
Розподіл прибутку минулих років (Примітка 19)	-	-	-	-	1 304 047	(1 304 047)	-
Власний капітал на 31 грудня 2021 р.	4 780 595	101 660	437 533	124 623	2 909 909	4 206 973	12 561 293
Збиток	-	-	-	-	-	(397 723)	(397 723)
Інший сукупний прибуток (збиток)	-	-	7 779	(474 968)	-	-	(467 189)
Всього сукупний прибуток (збиток) за рік	-	-	7 779	(474 968)	-	(397 723)	(864 912)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(14 553)	-	-	14 553	-
Власний капітал на 31 грудня 2022 р.	4 780 595	101 660	430 759	(350 345)	2 909 909	3 823 803	11 696 381

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-78 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

5

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2023 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2023 рік	2022 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	33 747 952	46 455 869
Кредити та аванси банкам	7	4 213 505	3 490 916
Інвестиції в цінні папери	8	58 155 525	12 586 771
Кредити та аванси клієнтам	9	52 058 047	43 770 237
Похідні фінансові активи	18	8 510	–
Поточні податкові активи		–	32 962
Інші фінансові активи	12	2 611 752	2 419 697
Інші нефінансові активи	12	273 802	330 806
Основні засоби	10	1 652 243	1 710 376
Інвестиційна нерухомість	10	59 168	59 168
Нематеріальні активи, за винятком гудвілу	10	320 312	654 811
Активи з права користування	11	234 030	259 282
Відстрочені податкові активи	24	–	203 325
Всього активів		153 334 846	111 974 220
Зобов'язання			
Зобов'язання перед Центральним банком	13	–	4 188 304
Кошти банків	14	2 716 727	2 324 222
Кошти клієнтів	15	126 542 822	90 299 888
Похідні фінансові зобов'язання	18	1 250	93 807
Орендні зобов'язання	16	266 294	274 383
Поточні податкові зобов'язання	24	3 200 277	–
Інші фінансові зобов'язання	17	2 188 420	2 546 201
Інші нефінансові зобов'язання	17	909 011	551 034
Відстрочені податкові зобов'язання	24	120 273	–
Всього зобов'язань		135 945 074	100 277 839
Власний капітал			
Акціонерний капітал	19	4 780 595	4 780 595
Емісійний дохід		101 660	101 660
Дооцінка		403 283	430 759
Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1 407 291	(350 345)
Резервний капітал		2 909 909	2 909 909
Нерозподілений прибуток		7 787 034	3 823 803
Всього власного капіталу		17 389 772	11 696 381
Всього зобов'язань та власного капіталу		153 334 846	111 974 220

Підписано від імені Правління 25 березня 2024 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт про прибуток або збиток за 2023 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	19 916 370	14 512 778
Процентні доходи	20	348 180	382 603
Процентні витрати	20	(7 899 066)	(4 740 903)
Чистий процентний дохід		12 365 484	10 154 478
Комісійні доходи	21	3 935 528	3 205 014
Комісійні витрати	21	(1 791 291)	(1 183 751)
Чистий комісійний дохід		2 144 237	2 021 263
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	6,7,8,9, 12, 27	(439 299)	(10 338 901)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		857 655	1 264 678
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		42 712	166 962
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(11 549)	(50 656)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	–	(249)
Прибутки (збитки) від зміни справедливої вартості похідних інструментів		167 524	177 491
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		–	(2)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів		–	1 243 421
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		–	1 064
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		(683)	2 109
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	12, 27	38 392	(80 449)
Інші прибутки (збитки)	22	116 768	231 755
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		15 281 241	4 792 964
Операційні витрати	23	(7 043 808)	(5 278 302)
Прибуток (збиток) до оподаткування		8 237 433	(485 338)
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	24	(4 281 958)	87 615
Прибуток (збиток) за звітний період		3 955 475	(397 723)
Прибуток (збиток) на акцію (гривень на акцію)	30	276,15	(27,77)

Підписано від імені Правління 25 березня 2024 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-77 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт про сукупний дохід за 2023 рік

(у тисячах гривень)

	2023 рік	2022 рік
Прибуток (збиток) за звітний період	3 955 475	(397 723)
Інший сукупний дохід		
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування</i>		
Прибутки/(збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	2 292 089	(629 885)
Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	11 549	50 656
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	(546 002)	104 261
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	1 757 636	(474 968)
<i>Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	-	9 530
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(19 720)	(1 751)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	(19 720)	7 779
Інший сукупний збиток за рік, за вирахуванням податків	1 737 916	(467 189)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат) за звітний період	5 693 391	(864 912)

Підписано від імені Правління 25 березня 2024 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт про рух грошових коштів за 2023 рік

(у тисячах гривень)

	2023 рік	2022 рік (перераховано)
Грошові потоки від операційної діяльності		
Проценти отримані	19 128 951	13 646 770
Проценти сплачені	(7 718 539)	(4 690 264)
Комісійні доходи, що отримані	3 916 779	3 162 954
Комісійні витрати, що сплачені	(1 668 402)	(1 177 175)
Чисте збільшення від операцій з іноземною валютою	857 655	1 264 678
Чисте збільшення від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	66 268	1 517 308
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності	75 415	94 038
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені	(4 797 727)	(4 680 602)
Сплата податків на прибуток	(1 290 857)	(290 804)
Чисті грошові потоки від діяльності	8 569 543	8 846 903
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Кредити та аванси банкам	(528 651)	292 113
Інвестиції в цінні папери*	-	8
Кредити та аванси клієнтам	(6 350 145)	3 591 758
Інші фінансові активи	(177 988)	(625 891)
Інші нефінансові активи	240	(11 547)
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>		
Кошти банків	297 322	157 764
Кошти клієнтів	34 600 070	1 130 171
Інші фінансові зобов'язання	(571 002)	271 028
Інші нефінансові зобов'язання	-	(511 776)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності	35 839 389	13 140 531
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(445 106)	(433 844)
Надходження від продажу основних засобів	81 819	4 027
Придбання нематеріальних активів	(890 131)	(702 158)
Придбання цінних паперів	(113 642 541)	(39 572 817)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій в цінні папери	70 151 714	49 734 649
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)	(44 744 245)	9 029 857
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Зобов'язання перед Центральним банком	(4 200 500)	(1 499 500)
Виплати за орендними зобов'язаннями	(122 883)	(113 018)
Чисті грошові потоки використані у фінансовій діяльності (Примітка 31)	(4 323 383)	(1 612 518)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	519 054	4 579 289
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	1 268	(7 503)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	(12 707 917)	25 129 656
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	46 455 869	21 326 213
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (Примітка 6)	33 747 952	46 455 869

* Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Підписано від імені Правління 25 березня 2024 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Продовження додатку _

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт про зміни у власному капіталі за 2023 рік
(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Власний капітал на 31 грудня 2021 р.	4 780 595	101 660	437 533	124 623	2 909 909	4 206 973	12 561 293
Збиток	-	-	-	-	-	(397 723)	(397 723)
Інший сукупний збиток	-	-	7 779	(474 968)	-	-	(467 189)
Всього сукупний прибуток/(збиток) за звітний період	-	-	7 779	(474 968)	-	(397 723)	(864 912)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(14 553)	-	-	14 553	-
Власний капітал на 31 грудня 2022 р.	4 780 595	101 660	430 759	(350 345)	2 909 909	3 823 803	11 696 381
Прибуток	-	-	-	-	-	3 955 475	3 955 475
Інший сукупний прибуток	-	-	(19 720)	1 757 636	-	-	1 737 916
Всього сукупний прибуток/(збиток) за звітний період	-	-	(19 720)	1 757 636	-	3 955 475	5 693 391
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(7 756)	-	-	7 756	-
Власний капітал на 31 грудня 2023 р.	4 780 595	101 660	403 283	1 407 291	2 909 909	7 787 034	17 389 772

Підписано від імені Правління 25 березня 2024 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-77 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Продовження додатку _

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2024 року

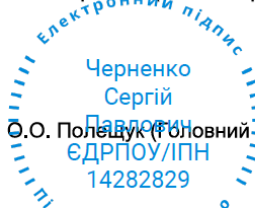
(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 рік	2023 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	59 202 081	33 747 952
Кредити та аванси банкам	7	5 435 023	4 213 505
Інвестиції в цінні папери	8	49 901 420	58 155 525
Кредити та аванси клієнтам	9	66 920 439	52 058 047
Похідні фінансові активи	17	–	8 510
Інші фінансові активи	12	1 979 208	2 611 752
Інші нефінансові активи	12	286 232	273 802
Активи з права користування	11	251 717	234 030
Основні засоби	10	2 142 633	1 652 243
Інвестиційна нерухомість	10	68 231	59 168
Нематеріальні активи, за винятком гудвілу	10	395 582	320 312
Всього активів		186 582 566	153 334 846
Зобов'язання			
Кошти банків	13	3 873 397	2 716 727
Кошти клієнтів	14	154 148 828	126 542 822
Похідні фінансові зобов'язання	17	2 664	1 250
Поточні податкові зобов'язання	23	2 504 344	3 200 277
Орендні зобов'язання	11	284 087	266 294
Інші фінансові зобов'язання	16	2 075 234	2 188 420
Інші нефінансові зобов'язання	16	1 219 255	909 011
Відстрочені податкові зобов'язання	23	282 184	120 273
Всього зобов'язань		164 389 993	135 945 074
Власний капітал			
Акціонерний капітал	18	4 780 595	4 780 595
Емісійний дохід		101 660	101 660
Дооцінка		606 516	403 283
Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 057 642	1 407 291
Резервний капітал		3 107 683	2 909 909
Нерозподілений прибуток		11 538 477	7 787 034
Всього власного капіталу		22 192 573	17 389 772
Всього зобов'язань та власного капіталу		186 582 566	153 334 846

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

О.О. Полячук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про прибуток або збиток за 2024 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 рік	2023 рік
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	19	22 738 690	19 916 370
Процентні доходи	19	474 222	348 180
Процентні витрати	19	(8 562 794)	(7 899 066)
Чистий процентний дохід		14 650 118	12 365 484
Комісійні доходи	20	4 467 644	3 935 528
Комісійні витрати	20	(2 306 522)	(1 791 291)
Чистий комісійний дохід		2 161 122	2 144 237
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	6,7,8,9, 12, 26	(429 060)	(439 299)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		869 008	857 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		83 463	42 712
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1 540	(11 549)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	9 206	–
Прибутки (збитки) від зміни справедливої вартості похідних інструментів		(35 536)	167 524
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		(708)	(683)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	12, 27	6 627	38 392
Інші прибутки (збитки)	21	27 342	116 768
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		17 343 122	15 281 241
Операційні витрати	22	(9 209 928)	(7 043 808)
Прибуток (збиток) до оподаткування		8 133 194	8 237 433
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	23	(4 190 827)	(4 281 958)
Прибуток (збиток) за звітний період		3 942 367	3 955 475
Прибуток (збиток) на акцію, базисний та розбавлений (гривень на акцію)	29	275,23	276,15

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

Черненко
С.П. Черненко (Голова Правління)

Павлович
ЄДРПОУ/ІПН
14282829

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Полещук

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2024 рік

(у тисячах гривень)

	2024 рік	2023 рік
Прибуток (збиток) за звітний період	3 942 367	3 955 475
Інший сукупний дохід		
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування</i>		
Прибутки/(збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	868 675	2 292 089
Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(1 540)	11 549
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	(216 784)	(546 002)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	650 351	1 757 636
<i>Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	282 285	–
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(72 202)	(19 720)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	210 083	(19 720)
Інший сукупний дохід/(витрати) за рік, за вирахуванням податків	860 434	1 737 916
Загальна сума сукупного доходу/(витрат) за звітний період	4 802 801	5 693 391

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2024 рік

(у тисячах гривень)

	2024 рік	2023 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Проценти отримані	22 354 436	19 128 951
Проценти сплачені	(8 543 353)	(7 718 539)
Комісійні доходи, що отримані	4 445 581	3 916 779
Комісійні витрати, що сплачені	(2 228 674)	(1 668 402)
Чисте збільшення від операцій з іноземною валютою	869 008	857 655
Чисте збільшення від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(25 589)	66 268
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності	77 937	75 415
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені	(6 929 759)	(4 797 727)
Сплата податків на прибуток	(5 013 849)	(1 290 857)
Чисті грошові потоки від діяльності	5 005 738	8 569 543
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Кредити та аванси банкам	(573 733)	(528 651)
Кредити та аванси клієнтам	(13 575 843)	(6 350 145)
Інші фінансові активи	797 794	(177 988)
Інші нефінансові активи	272	240
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>		
Кошти банків	914 372	297 322
Кошти клієнтів	24 395 281	34 600 070
Інші фінансові зобов'язання	(201 938)	(571 002)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності	16 761 943	35 839 389
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(624 866)	(445 106)
Надходження від продажу основних засобів	5 489	81 819
Придбання нематеріальних активів	(1 524 903)	(890 131)
Придбання цінних паперів	(101 299 181)	(113 642 541)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій в цінні папери	111 571 774	70 151 714
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)	8 128 313	(44 744 245)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Зобов'язання перед центральним банком	–	(4 200 500)
Виплати за орендними зобов'язаннями	(131 033)	(122 883)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)	(131 033)	(4 323 383)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	699 206	519 054
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(4 300)	1 268
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	25 454 129	(12 707 917)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	33 747 952	46 455 869
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (Примітка 6)	59 202 081	33 747 952

Черненко
 Сергій
 Павлович
 ЄДРПОУ/ІПН
 14282829
 С.Г.Черненко (Голова Правління)

О.О.Полещук (Головний бухгалтер)

Підписано у Вчасі

Електронний підпис

Підписано 22 квітня 2025 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про зміни у власному капіталі за 2024 рік

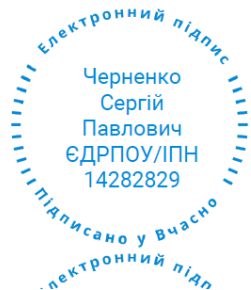
(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Власний капітал на 1 січня 2023 р.	4 780 595	101 660	430 759	(350 345)	2 909 909	3 823 803	11 696 381
Прибуток	-	-	-	-	-	3 955 475	3 955 475
Інший сукупний дохід	-	-	(19 720)	1 757 636	-	-	1 737 916
Всього сукупний дохід/(витрати) за звітний період	-	-	(19 720)	1 757 636	-	3 955 475	5 693 391
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(7 756)	-	-	7 756	-
Власний капітал на 31 грудня 2023 р.	4 780 595	101 660	403 283	1 407 291	2 909 909	7 787 034	17 389 772
Прибуток	-	-	-	-	-	3 942 367	3 942 367
Інший сукупний дохід	-	-	210 083	650 351	-	-	860 434
Всього сукупний дохід/(витрати) за звітний період	-	-	210 083	650 351	-	3 942 367	4 802 801
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	-	-	(6 850)	-	-	6 850	-
Розподіл прибутку минулих років (Примітка 18)	-	-	-	-	197 774	(197 774)	-
Власний капітал на 31 грудня 2024 р.	4 780 595	101 660	606 516	2 057 642	3 107 683	11 538 477	22 192 573

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Бібліографічна довідка

Тема магістерської роботи:

«Фінансова безпека комерційних банків як передумова сталого розвитку»

Обсяг пояснювальної записки 78 сторінок.

Кількість рисунків 7 шт.

Кількість таблиць 14 шт.

Кількість додатків 1 шт. на 15 сторінках.

Графічний матеріал (слайди) 9 шт.

Перелік графічного матеріалу:

Слайд 1 – Актуальність та наукова новизна роботи.

Слайд 2 – Динаміка показників прибутку АТ «ПУМБ» 2022-2024 рр.

Динаміка структури кредитного портфеля АТ «ПУМБ» 2022-2024рр.

Слайд 3 – Депозитний портфель у розрізі клієнтів АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024 рр.

Слайд 4 – Показники ліквідності АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.

Слайд 5 – Показники прибутковості АТ «ПУМБ» протягом 2022-2024рр.
Нормативи НБУ, 2022-2024рр.

Слайд 6 – Компоненти оцінювання фінансової інклюзії. Подвійний вплив цифровізації на фінансову безпеку АТ «ПУМБ»

Слайд 7 – Основні загрози та виклики фінансовій безпеці комерційних банків

Слайд 8 – Стратегічні напрями вдосконалення фінансової безпеки банків

Слайд 9 – Перспективи інтеграції фінансової інклюзії у стратегію сталого розвитку України.

01.12.2025 р.

_____ Тетяна ТАРАС